JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉ-I EFKIAR
54 Grand' Rue de ... Porte 54
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 54
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ՁԵՌԱԳԻՐՆԵՐ ԵՏ ՉԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

Մանզումէի Էֆքեար

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومهٔ افکار ارمنیجه یومی غزته
صاحب امتیاز اوحانس فرید
اداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده نومرو ٥٤

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏՐԿՆ.	ՎԵՑՄ.	ԵՌԱՄՍ.
Պոլսոյ համար	80 Ղր.	45	25 Ղր.
Գաւառներու համար	80 »	45	25 »
Արտասահմանի »	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ., մէկէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԻՆՔՆԱՄՓՈՓՈՒԻՆՔ ԵՐԲ ԴԵՌ ԱՏԵՆ Է...

Այո՛, ինքնամփոփուի՛նք, տաենն է արդէն։

Անկարգ, անկանոն ընթացքի մը մէջ են մեր Ազգին գործերը, կայ Պատրիարք, կայ Պատրիարքարան, կայ Վարչութիւն, կայ Ազգ. Ժողով, կան նաեւ զեռ բազմաթիւ ժողովներ, բայց իրականութեան մէջ ոչինչ կայ. Ազգին գլուխը, ձգուեր է իր բախտին և իյնալու վրայ է հոն ուր կրնայ իյնալ փոթորկոտ ծովուն վրայ տաանց նաւապետի մնացած անղեկ նաւը։

Ընդհանուր կազմալուծութեան պէտք մը կայ այս պահուս ազգին մէջ, որ գլխէն մինչեւ ոտքը կարօտ է բարեկարգման։ Ահա Պատրիարքարանը որ ապահովաբար յաղթականօրէն կրնայ մրցիլ ո՛ և է անկելանոցի հետ։ Ահա Վարչութիւնը որ մնացեր է չորս անդամով, և անոնք ալ այնքա՛ն խղճմտութեամբ փարած են իրենց պաշտօնին, որ մինչդեռ մէկ կողմէ իրենցմէ մէկը երեք շաբաթը անգամ մը միայն նիստի կուգայ... հրաժարեալ չհամարուելու համար, ուրիշ մը՝ Տիրան էֆ. Երկանեան, չի վարաներ Ազգ. Ժողովին մէջ իսկ յայտարարելու թէ ինք Պատրիարքարանի վերաշինութեան խնդրէն խապա՛ր անգամ չունէր։ Ահա նաեւ Ազգ. Ժողովը, միշտ անպէտ, միշտ կառչած նոյն թարախոտ Օրակարգին որ արդէն իսկ փտտախ մը վերածուած է և այլեւս բուժման ո՛չ մէկ յոյս չի ներշնչեր։ Ահա նաեւ միւսները, բոլորը, բոլորը...

Հինգ տարուան սահմանադրական կեանքի ընթացքին աննպատակ թարթափումներով, սին վէճերով և աւելորդ ու ազգաւազան հակառակութիւններով անցուցինք թանկագին ժամանակ մը, որուն իւրաքանչիւր օրը շաբթուան մը, իւրաքանչիւր շաբթը ամսուան մը և իւրաքանչիւր ամիսը տարուան մը համարժէք պէտք է ըլլար մեզի,—այնքա՛ն պէտք էինք աճապարել այդ անակնկալ բախտէն օգտուելու համար։ Ի՞նչ ըրինք սակայն, ի՞նչ... Մէյ մը նայեցէ՛ք ազգին պարզած տխուր տեսարանին վրայ, նայեցէ՛ք և ըսէք թէ եղե՞ր է լքման, անգիտակցութեան, անտարբերութեան ա՛յս աստիճան ողբալի շրջան մը։

Նոյն բանը նաեւ գաւառներու մէջ։ Կեդրոնը, Պոլիսը, քայքայուած ըլլալով, բնական հետեւութեամբ մը քայքայուեր են անոնք ալ։ Արդէն Պոլսոյ Ազգ. Վարչութեան մէջ տիրող անգիտակցութիւնն է, անկէ բղխած այլանդակ, հակասական, յաճախ նոյն իսկ զաւեշտական որոշումներն են պատճառ որ անոնք ալ իրենց ղեկը կը կորսնցնեն։

Ինչո՞ւ ասանկ ըլլայ սակայն։ Մերինին պէս կենսախայտ ժողովուրդ մը որ ամէն ընդունակութիւններ ունի, որ չարքաշ ու գործունեայ է, որ ո՛չ զոհողութենէն, ոչ յօգնութենէն, ոչ ալ գաղափարի սիրոյն տառապելէն կը խուսափի, և որ իր կեանքն իսկ նուիրելու պատրաստ է միշտ... երբ խնդիրը ուրիշներուն տաղտուկները բառնալու վրայ է, այնքա՞ն պէտք է արհամարհէ իր գոյութիւնն ու երջանկութիւնը որ այսպէս կամաւոր անտէրութեան մէջ թողու իր սեփական գլուխը, մոռնայ իր Ազգը, մոռնայ իր ճակատագրին դժնդակութիւնը և անփութութեամբ դիտէ ներկայ ամօթալի անիշխանութիւնը։

Ինքնամփոփուի՛նք, յարմար պահն է հիմայ։ Զօրեղ կառավարութեան մը պողպատեայ ձեռքը կասեցուց ներքին տագնապը որ պահ մը ճշմարիտ վրդովման մատնած էր մեզ ալ։ Թոմիթէն և իր անիծապարտ րէժիմը տապալեցան, ստեղծուեցաւ նոր կացութիւն, ասպարէզ եկան նոր մարդիկ, որոնք, գէթ առ այժմ, չատ բարի տրամադրութիւններով զեղուն ըլլալ կը թուին մեզի, մեր անհնարի՛ն տուայտանքին հանդէպ։ Ինչպէ՞ս պիտի օգտուինք այս նոր կացութենէն և այս նոր մարդոցմէն, մենք որ յաւիտենական զրկեալները եղեր ենք այս երկրին, ինչպէ՞ս...

Քանի՛ մնանք արդի խառնափնթոր անիշխանութեան մէջ, քանի՛ պահենք ներկայի ապիկարները, հարկ կա՞յ ըսելու, այս յարմար առիթն ալ պիտի փախցնենք, ինչպէս այնքա՛ն ուրիշներ փախցուցինք, և օր մը նորէն՝ մինչդեռ առնողը տարեր, ծախողը ծախեր է՝ բերաննիս օզին բացած պիտի սկսինք գլուխնիս ծեծել ու վայե՛լ...

Ինքնամփոփուի՛նք ուրեմն, ճար մըն ալ մեր անտէր գլխուն համար խորհինք, երբ դեռ ատեն է և պահն ալ ձեռնտու։ Ոճիր մըն է սա միջոցին յամենալը...

ԱՐԱՄ ԱՆՏՕՆԵԱՆ

ԽԵԼԱՑԻ ԱԶԳ ԵՆՔ...

Եգիպտոսի Պարթեւածին «Հուսանք»ին թիւերէն մէկը դիպուածով ձեռքս անցաւ այս օրերս։ «Սփյուռ»ին հեղինակը անծանօթութեան թշնամի մըն է։ Իրեն պէս տաքարիւն գրիչ քիչ կայ մեր մէջ։ «Հուսանք»ը կարդացուելիք թերթ մըն է ուրեմն և մէկ չունենալ կարելի է լափել զայն։ Այդ 17րդ թիւին մէջ Պարթեւեան Թրքոցը կը գնէ նորէն Զօպանեանը (ի՜նչ յանդգնութիւն), և կը հրմշտկէ Խրիմեանին գրպարտիչը։ Կը զարմանամ որ Բոպիզի Վառմնչապուհ քեռնան բանադրանքի չրջաբերական մըն ալ Սուրէնին դէմ չհանեց և բարեկարգն մէկ քանի կիկոբուրվառակներու միթինկ մը չգումարեցին նորէն՝ պարթեւական այս ժպիռութիւնը պարսաւելու համար։

Նոյն թիւը կը պարունակէ մեր աւելոր Սեթեանէն ֆրանսերէն տառանոր մը, «Եղբայրներուս», հիւկօյական պերճախօսութեամբ կերտուած, ուժգին և քաղցր միանգամայն, յստակ, ուրիշ մանր մունր քերթուածներ։ Բայց ինչ որ ամէնէն աւելի այդ թիւին մէջ ուշս և համակրութիւնս գրաւեց՝ այն յօդուածն է որ կը կրէ «Մեր դպրոցներէն ներս բժշկական հսկողութեան պէտքը» խորագիրը։ Աղեքսանդրիաբնակ Տոքթ. Մ. Ժամկոչեանն է գրողը։ Գուցէ ոմանց չատ տաք և «պաճա», երեւայ նիւթը այն յօդուածին որուն խօսք հանէր եմ։ Ինչո՞ւս պէտք։ Նախ իբրեւ Հայ և յետոյ մանաւանդ իբրեւ վարժապետ գերագանցապէս կը հետաքրքրուիմ յարգելի Տոքթորին յուզած հարցովը. մեր ազգային վարժարաններուն մէջ տիրող ապառողջիկ պայմանները տակաւին գրեթէ ոչ մէկուն ուշադրութիւնը գրաւած են, և որ կը յառաջանան կարծես այն տխուր յարկերուն տակ որոնք — ի՜նչ հեգնութիւն — կոչուած են ցեղը աւելի տալու։ Ցած ախոռած է ինծի կարդալ գեղեցիկ և յուսաբեր հակառութեամբ փքացած յօդուածներ՝ մեր դաստիարակութեան բարձրացումը տարփողող, հայ միտքին զարգացմանը համար, բայց չատ քիչ անգամ տեսած եմ յօդուածներ որ առողջ ու զօրաւոր սերունդի մը կազմութեան պայմաններէն հառեն։ Առողջութի՛ւն, բո՛ւհ, ան երկրորդական, երրորդական բան է. տղուն ուսմունք սորվեցնել նայինք, գլուխը լեցնենք, որ մարդ ըլլայ, ազգին պատիւ բերէ։ Ասանկ մտածած ենք, և ասանկ ալ կը մտածենք տակաւին։ Բայց այս բարբարիկ ու նախնական մտածումը ունեցող մարդոց երբ հարցնես՝ «Երանելիներ, չատ աղէկ, տղուն ըղեղը ուսմունքով և գիտութեամբ լեցուցինք, բայց եթէ այդ ըղեղը պարունակող պատեանը՝ մարմինը, փտած, քայքայուած է, անոր մէջը լեցուցած ուսմունքդ և գիտութիւնդ ի՞նչ կ'արժեն և ի՞նչ օգուտ կ'ունենան», անպատճառ ապշութեամբ երեսդ կը նային հարցնելու համար թէ ըղեղը՝ մարմինին, և հետեւապէս առողջութեան հետ ի՞նչ կապ ունի։ Աղէտը ուրեմն այս մտայնութենէն կը բղխի։

Այո, մեր ազգը դժբախտութիւնը ունի կարծելու թէ միտքը, մտաւորական վիճակը անկախ է մարմնական կամ առողջական վիճակէն։ «Առողջ միտք առողջ մարմնի մէջ»ի հինցած առածը մեզի համար անիմաստ խօսք մըն է այլեւս։ Ասոր համար է անշուշտ որ գերազանց ջանքեր ըրած ենք և կ'ընենք որպէս զի մտաւորական Հայ սերունդներ պատրաստելու սահմանուած չէնքերը, ազգային վարժարանները, կառուցել պատշաճ... ներ ըլլան մաքուր սերունդին համար, զանցելով առողջութիւնները, խուսափելով կեանքեր խորտակելով։ Մեր դպրոցներուն մէջ Համիտեան րէժիմ կը տիրէ՞ ըսելը թէեւ ըսելու ձեւ մըն է, բայց անուր ճշմարտութիւն մըն ալ է։ Նորահաս սերունդը կը կոտորուի՛։ Ահա այս անհանգստն է որ կ'արծարծէ պատուական տոքթոր Ժամկոչեանը։ Բժշկական հսկողութիւն և առողջապահական պայմաններ մեր դպրոցներուն համար, կ'աղաղակէ ան։ Եւ իրաւունք ունի։ Սա վերջին չորս տարուան ազատութեան շրջանին՝ ո՞վ, ո՞ր ազգային իշխանութիւնը բույլ մը գիլ-ը խորհիլ դպրոցներու վիճակին, դպրոցներու առողջապահութեան վրայ։ Կա՞յ մի զերոր ունել, օզանաւոյց մարտկոցներու գրուած համար Թարթարէնեան չարժումներով նիզակամարտ մեզի։ Մեզի՞ տրուած էր լուրջ, ազգային գործով զբաղիլ։ Դպրոցական առողջապահութի՛ւն. ա՛ ի՜նչ աւելորդ, անօգուտ և անմիտ բան։ Ազգային իշխանութեանց լրջութեա՛նը վայե՞լ է ասանկ զանհիկ հարցերով զբաղիլ։

Դպրո՛ց։ Եւ երեւակայել որ Գերմանիան դպրոցով յաղթած է, կ'ըսեն, Ֆրանսայի։ Մե՞նք ինչ ունինք յաղթելու համար այն հարիւր հազարաւոր դժուարութեանց որոնցմով սեղմօրէն չրջապատուած ենք։ Փոխանակ ազգովին համախմբեալ մը այդ հրաշագործ միջոցին ուժ, զօրկ, թե՛ւ թօ՛յչ տալու, մեծին, ցեխոտ, քարքարոտ ճամբաներու վրայ յամեցած գինովներու պէս՝ զիրար կը հրմշտկենք, կը հայհոյենք իրարու, զիրար ոտնահար տապալել կը ջանանք։ Ի՛նչ չինարար գործ։

Բայց ե՞րբ վերջապէս պիտի զբաղինք դպրոցներով։ Ատեն առեն, զանազան կողմերէ արծարծուած անձկութեան, այս աղաղակները տասունդներու պէս վաղանցիկ լոյսով մը պիտի չողան և անհետի՛ն։ Ահա, Տոքթոր մը, գործին մասնագէտը, կ'ըսէ թէ մեր դպրոցները միքրոպներու վիթխարի բոյներ են, մեր խեղճ տղաքներուն առողջութիւնը՝ բախտին ձգուած՝ կը հարուածուի չարունակ, սերունդը կը փճանայ, ու այս աղէտալի կացութեան առջեւ ազգը անկարեկիր հանդիսատես մըն է լոկ։

Պահանջուա՞ծը ինչ է սակայն. անհնարի՞նը, բազմածա՞խսը. ո՛չ. պարզապէս առողջապահական միջոցներու կանխարգել գործադրութիւնը վարժարանաց մէջ, բժշկական կանոնաւոր այցելութեանց հաստատումը, որպէս զի Հայ մանուկներու առողջական վիճակը հսկողութեան մը ենթարկուի և մեզի համար այլ եւ չատ թանկագին կեանքեր նանիր չփճանան։

Ա՜հ, այո, ներողութի՛ւն, սակայն, մոռցայ։ Մոռցայ որ մեր ազգային բարձրագոյն ժողովի սեղանին վրայ չա՛տ աւելի կենսական հարցեր լուծման կը սպասեն, Երեցեանի խնդիր, Օրմանեանի խնդիր, Երուսաղէմի խնդիր...

Խելացի ազգ ենք չէ՛ ուրեմն։

ԵՐ. ՍՐՄԱՔԵՇԽԱՆԼԵԱՆ

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Երզնկացի Արտաշէս էֆ. Թաթիկեան մէկ տարեկան «Մանզումէ» կը նուիրէ տեղւոյն Հ. Յ. Դաշնակցութեան Ակումբին, զոր այսօրուընէ սկսեալ կը դրկուի։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Գարադալ.— Վարդան Արթինեան, Էտիրնէ.— Մատամ Շէվրը, Քեօթահիա.— Կարապետ Մոմջեան, Իզմիր.— Սեդրակ Պալեան, Ադրէհիր. — Յարութիւն Հէքիմեան, Մանիսա.— Հասան Ալի էֆէնտիներ։ Ղրկուած գումարները ստացած ենք։

ՀԱԼԱՃԵԱՆ ԷՖ.Ի ԴԷՄ

ՏՕՔԹ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ ԷՖ.Ի ԲՈՂՈՔՆ ՈՒ ԱՌԱՋԱՐԿԸ

Տէր Խմբագրապետ,

Թոյլ տուէք ինծ, կոչ մը ուղղել Պատ. օրաթերթիդ միջոցաւ, Հայ ազգիս խելահաս զաւակներուն, խնդրելով անոնցմէ որ պատգամաւորութիւն մը ուղարկեն Նախկին երեսփոխաններէն Սիւրէյյա պէյի, յայտարարելու համար իրեն թէ համայն Հայերս նողկանքով լսեցինք Տէր Պետրոս Հալաճեանի, լուծեալ Երեսփ. Ժողովին վերջին նիստերուն միջոցին անոր հասցէին ուղղած անկապակից և միանգամայն ՍՏՈՐԻՆ խօսքերը։

Մօտէն ճանչնալով Սիւրէյյա պէյի Հայոցս նկատմամբ ունեցած լաւագոյն զգացումները, փափաքելի է որ գործով ալ ցոյց տանք անոր թէ իրեն համակրանքը, ինչ որ արդարութիւնը պարտք կը դնէ մեր վրայ։

Հաճեցէ՛ք, Տէ՛ր Խմբագրապետ, ներկայիս ինծի առնուլ և Ձեր ազդու կոչով հրաւէր կարդալ մեր սոյն գաղափարին իրագործման, ինչ որ Ձեր ալ ամենամեծ փափաքներէն ըլլալուն վստահ ենք։

25 Յուլիս 1912

ՏՕՔԹ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ

* * *

Մ. ԽՄԲ.— Ձենք կարծեր որ Սիւրէյյա պէյ այնքան համակիր Հայ ցեղին, և այնքան ծանօթ անոր զարգացմանց, Հալաճեան էֆէնտիի տխմարօրէն անմիտ ընթացքը մտքով Հայ ազգին վերագրէ։ Սիւրէյյա պէյ զաւակն է ցեղի մը որ մեզի պէս ամենաբիրտ բռնակալութեան կը զոհուի այսքան տարիէ ի վեր. մենք ու իր ցեղը տառապանքի եղբայրներ ենք ամէն բանէ առաջ, և մենք չենք մոռնար, բնաւ չպիտի մոռնանք այն յուզիչ վարմունքը զոր սա վերջին ընդհարումներու միջոցին խումբ մը Մալիսորներ ցոյց տուին Ալպանիոյ լեռներուն վրայ՝ իրենց գնդակներուն տակ ինկած երեք Հայ զինուորներու հանդէպ, անոնց գերեզմանը ծածկելով լեռնային ծաղիկներու տակ, աղօթելով անոնց վրայ և անիծելով այդ կռուին գրգապատճառ Թոմիթէն, որ իր կուսակցական նկատումներուն ու գրպանի հաշիւներուն սիրոյն այսպէս չէր վարանած եղբայր եղբօր դէմ զինելու ոճիրը գործելու։ Հալաճեան էֆէնտի ուր այդ ոճրագործ Թոմիթէին անկումը արգիլելու կ'աշխատէր տխմարութիւններուն ամէնէն համերականովը, չենք գիտեր թէ որքա՛ն Հայու հանգամանք կը պահէր իր վրայ, որ իր ընթացքը նոյնացուի Հայ ցեղին հետ։ Ազգը զայն տապալեց անիման, և ասիկա կը բաւէ անշուշտ Սիւրէյյա պէյի եղած անարգանքը դարմանելու։ Ձենք կարծեր որ իրեն պէս խելօք մարդ մը ուրիշ բանի կարօտի, Հայ ազգին բուն, իրական զգացմանց մասին ապահովուելու համար։

Ինչ որ ալ ըլլայ, չնորհակալ ենք Տօքթ. Պօղոսեան էֆէնտիի՝ այս տողերը գրելու առիթ մը ստեղծած ըլլալուն համար մեզի որ արդէն առաջինը եղանք բողոքող Հալաճեան էֆէնտիի տօնքիշօթութեան դէմ։

"ՌՈՒՄԷԼԻ,, ՆՈՐԷՆ ԿԸ ԶԱՌԱՆՑԷ

Ցոյց տալու համար թէ Իթթիհատական թերթերը ի՛նչ հրատարակութիւններ կ'ընեն ներկայ կացութիւնը վրդովիչ ցոյց տալու համար, կ'արտատպենք «Ռումէլի»էն Տրապիզոնէն Յուլիս 23 թուով քաշուած հեռագիրը, որուն ճշմարտութիւնը կասկածելի է.— «Հիմայ 10,000է աւելի զինեալ ժողովուրդ հեռագրատունը գրաւեցին։ Ասոնք կը յայտարարեն թէ Պոլիս պիտի երթան... տեսնուելու համար Երեսփ. Ժողովոյ լուծումը ուղղողներուն հետ։ Այս կողմերը մեծ յուզում կը տիրէ ընդդէմ Երեսփ. Ժողովոյ լուծման։»

Ուրիշ զառանցանքներ ալ՝ միշտ «Ռումէլի»էն.—

ՕԽՐԻ, 23 Յուլիս.— Այսօր 1000է աւելի ժողովուրդ Մթերանոցներու վրայ յարձակելով զէնքերը եաղմա ըրին և Երեսփ. Ժողովը լուծել ուզողներուն դէմ քալելու համար Պալքանները ելան։

—Նոյնպէս միւլազիմ մը և 55 զինուոր լեռը ելան ընդդէմ Երեսփ. Ժողովոյ լուծման։

ՐԷՍՆէ.— Նոյնպէս միւլազիմ մը և 70է աւելի զինուոր զինեալ փախուստ տուին ընդդէմ Երեսփ. Ժողովոյ լուծման։ Հոս մեծ յուզում կը տիրէ։ Կը վախցուի որ արիւնահեղութիւն պատահի։

ԱՏԱՆԱՅԻ ԴԷՊՔԸ 100 000 ՈՍԿԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԴԱՀԼԻՃԸ

Ատանայի ախրատաբուռ դէպքերէն յետոյ, դէպքեր որոնք սարքուեցան ուղղակի Իթթիհատի կողմէ, նոյն ատենուան կառավարութիւնը՝ յայտարարելով թէ՝ Հայերը անմեղ են այդ դէպքին մէջ, Դուրեան Պատրիարքի հրաժարումին վրայ, խոստացաւ հինգ տարի 20,000ական ոսկի տալ հայ ազգին՝ Ատանայի ջարդի զոհերու այրիներուն և որբերուն։ Եւ սակայն, հակառակ այդ հանդիսաւոր խոստումին, Իթթիհատական կառավարութիւնը, հազար ու մէկ դժուարութիւններէ, դիմումներէ ու թղթակիցներէ վերջ միայն բարեհաճեցաւ հայ ազգին տրուելիք արեան իբրեւ գին՝ 10,000 ական ոսկի տալ։ Ուրեմն ջարդէն վերջ հայ ազգը որ կատարելապէս փճացած էր այդ վայրերուն մէջ, իբրեւ փոխարինութիւն 20.000 ոսկի առաւ և տակաւին կը մնայ 80,000 ոսկի, որ իր իրաւունքն է, անտեղիտալի իրաւունքը և որ սակայն Իթթիհատական կառավարութեան կողմէ մերժուեցաւ։ Որբախնամ յանձնաժողովը որ այս միջոցին իր տարեկան ընդհանուր տեղեկագիրը կը պատրաստէ՝ մատուցանելու համար Վարչութեան, որոշած է այդ մեծնային տեղեկագրին մէջ չնչել այս պարագան և առաջարկել Ազգ. Վարչութեան որ անպատճառ թագրիրով մը դիմում ընէ Նոր Դահլիճին և յիշեցնելով իր նախորդ խոստումը՝ ստանայ մնացեալ 80,000 ոսկին որ չնորհ մը չէ, այլ իրաւունք։ Միւս կողմէ Այրիախնամը որոշած է դիմել առ որ այն միջոցին երբ կառավարութիւնը պաշտօնապէս անմեղ հռչակեց հայերը և 100,000 ոսկիի խոստումը ըրաւ, այդ պահուն կառավարութեան գլուխը կը գտնուէր արդի Դատական Նախարար Հիւսէյին Հիլմի փաշա, և հանրօգուտ շինութեանց նախարար էր արդի արտաքին գործերու նախարար Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան։ Յուսալի է որ Նոր Դահլիճը, որ այնքան լաւ կերպով տրամադրուած է դէպի զանազան ցեղերու, պիտի ուզէ նաեւ գոհացում տալ հայ ազգին այս արդար պահանջումին։

ԻԹԹԻՀԱՏԻ ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ

ՁԱԽԵՇՏԱԿԱՆ ՏԵՍԱՐԱՆ ԵՐԿՈՒ ՎԱՐԱԳՈՅՐՈՎ

Ֆրնտըգլը Իթթիհատի ջլիւպին մէջ անցեալ օր խիստ զաւեշտական ներկայացում մը տրուեցաւ։ Թատերախաղին անունն էր «Խորհրդարանական Խայտառակութիւններ», որուն ամէնէն կարեւոր դերը ստանձնած էր Սելանիկցի «տէօնմէ» Ճավիտ պէյ։ Դերակատարներն էին զանազան քաղաքներէ հասած և վերադառնալու պատրաստուող իր 270 ընկերները։

Հալաճեան էֆէնտի անունը կրող անձն ալ կը կատարէր երեսփոխանի դերը։ Իսկ Պապազեանէ ալ ստանձնած էր «Թօհաֆ» բաներ ընելու դերը։

Թատերախաղին նիւթը այս էր.— Իթթիհատ և Թէրաքքը անունով ազատական ընկերութիւն մը կազմուած է բանապետութիւնը տապալելով Սահմանադրութիւն հաստատելու համար։ Ընկերութեան անդամները այս նպատակին հասնելու համար ամէն ջանք ի գործ դրեր են, ժամանակն ալ նպաստեր է անոնց, բռնապետութիւնը տապալուեր։ Ասոր վրայ, ուշադրութեան մը առիթէն օգտուելով, իր առաջին գողութիւնը ապացուցեր է այդ անունը տանելով։ Իթթիհատ և Թէրաքքին գողցեր են Սահմանադրութեան, ընտրութեան անվարժ ժողովուրդին ոմանք տխմարութեամբ, ոմանք ալ խաբուելով իրենց քուէները տասնց տուեր են. ասոնք երեսփոխան եղեր են։ Չորս տարուան ժամանակամիջոցին մէջ կառավարութիւնը ձեռքերնին առեր են։ Սահմանադրութիւնը ձեռքերնին խաղալիք են ըրեր։ Դրամ գողցեր են, մարդ ջարդեր են քիչ մը ամէն կողմ, սկսեր են հայրենիքը ծախել։ Այս բոլոր ցածութիւններով ընող անձերուն բնական է թէ ժողովուրդը երկրորդ անգամ քուէ չէ տուեր. գաւազաններով, սուրերով, հրացաններով քուէ հաւաքեր են, գիտողութիւն ընողներուն սպանեկները կոտրտեր են, քուէները իրենց ուզածին պէս գրեր են, և եզրակացուցեր են թէ երկիրը դարձեալ մենք պիտի կառավարենք, մենք երեսփոխան եղանք։

Ազգը այլեւս չհամբերեց այս եղածներուն ապառաժեր է և ձեռնարկեր է այս անօրինութեանց «տէֆ» ընել։ Ապստամբութիւնը երկրին ամէն կողմը տարածուեր է միեւնոյն ժամանակամիջոցի մը մէջ և վերջապէս անոնք տապալուեր են։ Հիմայ այս անձերը որոնք պարտուեր են իրենց տեղերը վերադառնալ՝ վերադառնալ չեն ուզեր։ Որովհետեւ երկրին մէջ տակաւին գողնալիք պրանք կայ, կործանելիք նուիրականութիւններ կան, Թափուելիք արիւն կայ։

Ահա ա՛յս է թատերախաղին նիւթը։ Ճավիտ պէյ բուռն ճառով մը կ'ըսէ թէ կառավարութիւնը օր մը կախաղան պիտի հանէ այս ապստամբները, ինչ որ կը կրկնէ ընդմիջելով Նէսիմ Մազլեա էֆէնտին։

Թատերախաղին մէջ պակասներ չատ կան, և սակայն որքան ալ հարկ չըլլայ այս կարգի օգքապագական խօսքերու կարեւորութիւն ընծայել, պէտք չէ՞ր որ ընդդիմադիր երեսփոխանի դեր կատարողներէն մէկն ալ ելլէր սա ճառը խօսէր.

—Էֆէնտիներ, չորս տարիէն ի վեր այլեւս ազգին մէջ արիւն չմնաց ծծելիք, երեւ է թէ այլեւս ձեր իշխանութեան գլուխ անցնիլը անհնարական է, բայց հակառակ պարագային եթէ իշխանութեան գլուխ անցնիք, այլեւս արիւն մի թափէք, 93ի Սահմանադրութիւնը 33 տարի դադրեցնող «Քիւչիւք»ներով ձեռք ձեռքի տալով մենաշնորհներ տուէք, պաշտօնները եաղմա ըրէք, պալատները կողոպտեցէք, ձեր կիները մերկ պալատները զրկելով էլմասներով զարդարուած դուրս հանեցէք, բայց ա՛լ մեղք է, արեան հոտէն մեր քիթը այլեւս գոցուած է. արեան հոտ չենք ուզեր, կը բաւէ, կը բաւէ։

Թատերախաղին մէջ իրողութեան գլխովին հակառակ կէտեր կան սակայն։ Ճավիտ պէյ ըսաւ թէ Իթթիհատը ոչ մէկէ կը վախնայ, բայց եթէ պատմութենէն, մինչդեռ ամբողջ աշխարհ գիտէ թէ Իթթիհատը պատմութենէն չի վախնար,

Որովհետեւ եթէ վախնար,

Թուրքիոյ ամէնէն մեծ մարդուն «Բիգը Թէվֆիգ»ի գլուխը չէր կոտրեր։

Ահմէտ Սամիմը, Զէքին, Հասան Ֆէհմին չէր սպաններ,

Ապտ-իւլ-Համիտին հետ չէր համաձայներ,

Տրիպոլիսը անզէն, անզինուոր և որբ չէր թողուր,

Դատարանները, պաշտօնատուները, ջլիւպներու և երկիրը բանտի չէր վերածեր,

Առանց ամչնալու չէր ըսեր թէ «Մեծ հայրենասէր»ին պալատէն գողնալը հաստատուած պարանքները «Ն. Վեհափառութիւն» որակուած Ապտ-իւլ-Համիտ Բ.ի կողմէ «իհսան» եղած են,

Վերջապէս, ո՛վ Սելանիկցի «տէօնմէ» Ճավիտ պէյ և Սիւլէյման Նազիֆ պէյ, ձեզի և ձեզի պէսները նախարար չէր ըներ։

Ալ մի՛ ուրանաք թէ Իթթիհատը պատմութենէն չէ որ կը վախնայ, այլ մահէն։

Այո՛, ես կը պնդեմ թէ Իթթիհատը պատմութենէն չի վախնար, սակայն մահէն վախցաւ և կը վախնայ։ Իթթիհատը եթէ մահէն չի վախնար, մեռնելիք օրուան մէջ չէր վախնար և կը մեռնէր։

Մարտ 31ին այս Իթթիհատականները չէի՞ն որ չողենակերը և գլխարկաւորները փախան։ Այս անձերը որոնք կը պնդէին թէ ազատութիւնը առանց մահու չպիտի կրնայ ձեռք բերուիլ, ապրելու համար՝ ամէն ինչ զոհեցին և վերադարձին մէկմէկ ազատութեան հերոս կտրեցան։

Մարտ 31ը պիտի թքնէ անոնց բոլորին երեսը որոնք եկան ըսին թէ կա՛մ ազատութեան դրօշակին պիտի վերադառնան, կամ անոր պատանքովը։

Հիմայ ձեզի կ'ուղղեմ խօսքս, ո՛վ Իթթիհատի զաւակներ։ Դուք, այս երկրին մէջ գէշութենէ զատ ոչինչ ըրիք։ Սակայն իբր պարտուած կուսակցութիւն ձեր դերը գէշ չպիտի ըլլայ։ Ձեր հակառակորդներն ալ կ'ուզեն որ դուք ապրիք օրինաց սահմանի մէջ։ Ձեր գոյութիւնը պէտք է երկրին, բայց մեզայի գալու և օրինաց համեմատ չարժելու պայմանաւ։ Ասկէ աւ-

ւելի օգտակար դաս մը չէք կրնար տանել։ Անշուշտ հասկցաք թէ ալ քօմիթէճիութիւն չպիտի կրնաք ընել։ Իսկ եթէ գործել պիտի ուզէք ընել, վստահ եղէք, ձեր գլուխները վրայ պիտի տաք։

Մեղայի եկէք։ Ազգը վեհանձն է, ձեզի կը ների։

Բայց նորէն կը կրկնեմ.

— Եթէ կ'ուզէք որ նորէն ապրիք, ձեր առաջին գործը պէտք է ըլլայ վերջ տալ ձեր ապօրինի կեանքին։

(«Իգթիհատ») Փաստաբան
ՇԷՖԻԳ ԷՍԱՏ

* *

Ներկայ յօդուածին դէմ Էնկիւրիի նախորդ երեսփոխան Խալիլ Խալիտ պէյ վարչապետութեան հետեւեալ հեռագիրը ուղղած է.—

Այսօրուան «Իգթիհատ» լրագիրը՝ Ազգ. Ժողովը Թատրոնի նմանցնելու կոչ մըն կը յարձակի ընդհանուր երեսփոխաններուն վրայ։ Ձեր վկայութիւնը կը պահանջեմ իմ անցեալ կեանքիս անարատութեան մասին։ Միւս կողմէն Ձեր ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ Պաշտօնական Վիճակի մը պահուն յիշեալ լրագրին այս ոճով երեսփոխանները նախատելուն վրայ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆՈՐ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՆԿՈՂՄՆԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ Ի՛ՆՉՊԷՍ ՊԻՏԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒԻ

Հաւաստի աղբիւրէ լուր կը տրուի թէ կառավարութիւնը մտադիր է ջնջել Թաղապետական վերջին ընտրութիւնները, երբ ապօրէն կառավարութեան դիտումն է այս կերպով ապահովել երեսփոխանական նոր ընտրութեանց անկողմնակալութիւնը։ Հետեւաբար շատ հաւանական է որ այս օրերս լուծուի Թաղապետութեանց Ընդհ. Ժողովը։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ ԵՒ ՕՍՄ. ՏԱԳՆԱՊԸ

Հռոմէն կը հեռագրուի Օգոստոս 6 Թուով.—

«Բօբօլօ Ռօմանօ», խօսելով Թուրքիոյ տագնապին և Իտալօ-Թուրք պատերազմին վրայ, կ'ըսէ. «Իտալիա կը մաղթէ որ Թուրքիոյ մէջ իրաց հաստատել վիճակը պահպանուի ու ամրապնդուի։ Օսմ. տղոց կառավարութիւնը կրնայ համոզուիլ թէ ամէն ինչ կարելի է, բացի Լիպիոյ ետ տրուելէն, և թէ պատերազմին շարունակումէն ուրիշ արդիւնք չունենար, այլ միայն Թուրքիոյ ելմտական միջոցներուն փճացումը և անոր տնտեսական կացութեան կործանումը։ Թուրքիա պէտք է աշխատի վերահաստատել ներքին կարգ կանոնը և Իտալիոյ հետ բարւոք յարաբերութիւնները։

ԳՈՉԱՆԱՅԻ ՊՕՄՊԱՅԷՆ ՁԱՀՈՒՈՂՆԵՐԸ

«Թան» կ'ըսէ թէ Գոչանայի պօմպային պայթման հետեւանքով սպաննուեցան 34 պուլկար, 3 մահմէտական, 2 հրեայ 42 պուլկար, և 5 մահմէտական ալ լրջօրէն վիրաւոր եղան։ Ուրիշ շատեր ալ թեթեւօրէն վիրաւորուած են։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԲԱՆԱԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ՉԷ

Սօֆիայէն կը հեռագրեն թէ պուլկար հեռագր. գործակալութիւնը բացարձակապէս կը հերքէ այն լուրը թէ պուլկար բանակը պահեստները զօրաժամ մէջ կը գնէ, մարզանքի համար։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ԿԸ ՎՏԱՐԷ ԻՐ ԵՐԿՐԷՆ ԹՈՒՐՔ ԽՄԲԱԳԻՐՆԵՐԸ

Աթէնքէն կը հեռագրուի թէ հոն հասնող Թահսին և Իզզէտին էֆ.ները, որոնք «Հագգ»ի և «Սիլահ»ի տնօրէններն էին, վտարուեցան, անոնց ներկայութիւնը վտանգաւոր նկատուելով հանրային անդորրութեան համար։

ՋԱՐԴ՝ ՔՕՉԱՆԱՅԻ ՄԷՋ

Աթէնքէն կը հեռագրուի Օգոստոս 6 Թուով.—

Քօչանայի մէջ պօմպաներու պայթումէն վերջ ճշմարիտ ջարդ մը տեղի ունեցած է։ Բազմաթիւ քրիստոնեաներ սպաննուած կամ վիրաւորուած են։

ԻՓԷՔԻ ՓՈԽ-ԿԱՌԱՎԱՐԻՉԸ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ

Իփէքէն կը հեռագրուի Օգոստոս 7 Թուով.—

Փոխ-կառավարչութեան պաշտօնը վարող Հաքքըմը սպաննուեցաւ։ Հոս բանտարկուողները փորձեցին փախչիլ։ Բանակը ճիշդ ժամանակին վրայ հասաւ և զանոնք արգիլեց։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՆԻՇԽԱՆԱԿԱՆԻ ՄԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄԸ

Քէօբրիւլիւէն կը հեռագրեն երէկի թուով թէ պուլկար մը ձերբակալուած է այն պահուն երբ պօմպա մը կը դնէր քլիսայի մը մէջ։

ՇԱՀԻՆ ՊԷՅ ԱՍՏՐՃԱՆԱԿ ԿԸ ՔԱՇԷ ՌԱՀՄԻ ՊԷՅԻՆ

«Եէնի Ասըր»ի Պոլսոյ թղթակիցը կը հեռագրէ իր թերթին թէ Ալպանացի երեսփոխաններէն Շահին պէյի և Սելանիկի երեսփոխան Ռահմի պէյի միջեւ ծագած բանակռուի մը միջոցին, Շահին պէյ Ռահմի պէյի ըմպոլվէր քաշեց։

Ծ. Խ. — Կ'արժէ դիտել տալ «Եէնի Ասըր»ի թղթակցին թէ՝ Թալէաթ պէյն ալ նոյն բանը ըրած էր ասկէ առաջ նոյն իսկ աւելի հանդարտ նիստի մը մէջ։

ԴԱՐԱՏԱՂԻ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ՆՈՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Սելանիկէն հասած «Եէնի Ասըր» և «Րումէլի» նոր տեղեկութիւններ կը բերեն Գարատաղի սահմանագլուխին վրայ տեղի ունեցած յարձակումներու մասին։ Կ'ըսեն թէ Մօյքօվաչի աշտարակները քանդուած են և 10—11 զինուորական պահականոցներ ալ կրակի տրուած։ Եաքօվայի Ա. զօրաբաժինն ու շրջակայ պահեստիները պաշտօն ստացեր են սահմանագլուխ երթալու։ Այս զօրաբաժնին սպաները ինչպէս յայտնի է ապստամբներուն միացած են և ա. զօրաբաժնի հրամանատարը առանց սպայի մնացած է։

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ «ՐՈՒՄԷԼԻ»Ի ՄԻՋՈՑԱՒ ՔԵԱՄԻԼ ՓԱՇԱՅԻ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ՀԵՌԱԳԻՐ ՄԸ

Էսկիշէհիրէն Մէհմէտ Թէվֆիգ անուն անձ մը Յուլիս 23 Թուով հետեւեալ հեռագիրը ղրկած է «Րումէլի»ի, ուղղելով Քեամիլ փաշային.—

Հին ռէժիմին ըրածներդ հիմայ ա ընել կ'ուզես. ազգը արթնցած է սակայն. ալ բաւ...։

ՊԱՇՏՕՆԱՆԿ

Ցէնէրի Իթթիհատական քօմիթէի Սամուէլ էֆէնտի պաշտօնանկ եղած է քաղաքականութեամբ զբաղած ըլլալուն համար։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՏԱԳՆԱՊԸ

(Խմբագրական «Թան»ի)

«Թան» իր վերջին թուոյն մէջ խօսելով Թուրքիոյ տագնապին վրայ վախ կը յայտնէ որ զինուորական դաշնակցութիւնն ալ նոր քօմիթէ մը չդառնայ։ Յետոյ անդրադառնալով Ալպանացիներուն, կ'ըսէ թէ անոնք քաջալերուելով կառավարութեան ընթացքէն, իրենց պահանջումները ծայրայեղութեան կը տանին։ Եւ կ'ուզեն բացարձակ ինքնօրէնութիւն։ Հասան պէյի յայտարարութիւնը կ'ըսէ, նշանակալից է.— «Ինչո՞ւ մենք ալ Ջէզայիրիոյ պէս հանրապետութիւն մը չպիտի ունենանք»։ Մանաւանդ փաշայի Դահլիճը բնական է թէ չկրնար առանց պահանջ մը ընդունիլ։ Իթթիհատը մոռնալով որ ինք Պօսնա-Հէրսէքը և Րումէլին թողուց ու չգիտցաւ զինել Տրիպօլիսը, պիտի բողոքէ յանուն օսմ. ամբողջութեան։ Անթուսափելի է ուրեմն որ Ալպանացիք կամ խելքերնին գլուխնին բերեն կամ ընկճուին։ Այս երկու պարագաներն ալ մթին են։

Եթէ դահլիճը յաջողի թէ պատերազմը և թէ այս խնդիրները լուծել, հայրենիքին մեծ ծառայութիւն մատուցած պիտի ըլլայ։

ԵՌԵԱԿ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Բարիզէն հետեւեալը կը հեռագրուի.—

Հավասի գործակալութիւնը Լոնտոնէն կը տեղեկանայ հետեւեալը.—

Անհաւատալի լաւատեղեակ քաղաքական շրջանակներուն մէջ կազմուած կարծիք մը՝ ի մասին Եռեակ Համաձայնութեան հանդէպ Արեւելեան խնդրոյն բռնած ընթացքին.— «Այս վերջին ամիսներս, Ֆրանսա, Անգլիա և Ռուսիա բնական գաղափարներու փոխանակութիւն ունեցան քանիցս արեւելեան խնդրոյն զանազան գրուագներուն վրայ և ամէն անգամ ալ հաստատեցին թէ կատարելապէս համամիտ են այդ տեսակէտին մէջ։

ՊՕՄՊԱՅԻ ՊԱՅԹԻՒՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԳԾԻ ՄԸ ՎՐԱՅ

Սկիւպէն հետեւեալը կը հեռագրուի «Եէնի Ասըր»ի Յուլիս 23 Թուով.—

Սելանիկէն եկող ապրանքի կառախումբին անցած ատեն պօմպա մը պայթեցաւ Քէօբրիւլիւ—Չէլէնիքօվա գծին վրայ։ Պօմպային պայթման հետեւանքով մեքենան գծէն ելաւ, մէկ քանի վակօն կառք եղան և համբուն մեծ մասը աւրուեցաւ։ Շոգեկառքի պաշտօնեաներէն մէկը ծանրապէս, իսկ երկքն ալ թեթեւապէս վիրաւորուեցան։

ՀՍԿՈՂՈՒԹԻՒՆ ՏՊԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

«Օսմ. Լոյտ» կ'ըսէ թէ կառավարութիւնը հրամայեց ոստիկանութեան՝ հսկել տպարաններու վրայ, գաղտնի յայտարարութիւններու տպագրուելը արգիլելու համար։

ՀՐԱՀԱՆԳ ԵՐԵՍՓ. ՆՈՐ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆՑ

Ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ զեկոյց եղաւ Քաղաքապետութեան որպէս զի ձեռնարկուի երեսփոխանական ընտրութեանց գործողութիւններուն։ Այս մասին Քաղաքապետութեան կողմէ եղած հրահանգները արուեցան թաղապետութեանց։

ԻԹԹԻՀԱՏԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԴԱՀԼԻՃԸ ՃԱՎԻՏ ՊԷՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

Ինչպէս յայտնի է, ըստ Իթթիհատականներու Պոլսոյ մէջ օրինաւոր կառավարութիւն չկայ, այլ կարգ մը բռնակալներ՝ որոնք ամէն օրէնք ոտնակոխ ընելով Սահմանադրութիւնը բանտարկեցին և Երեսփ. Ժողովը փակեցին։ Այս հիման վրայ, որուն ծիծաղելի ըլլալը աւելորդ է ի վեր հանել, զրոյց կը շրջի թէ Սելանիկ մեկնած նախորդ երեսփոխանները չորս տարի առաջ Ազատութեան Որրան հռչակուած քաղաքը պիտի քաշուին և Դահլիճ մը կազմելով Ճավիտ պէյի գլխաւորութեամբ, սպառնական դիրք մը պիտի բռնեն արդի կառավարութեան դէմ և այլ և այլ շարժումներ պիտի կատարեն։

«Եէնի Կազէթա», արձանագրելով այս լուրը, կ'ըսէ թէ ինք չի հաւատար անոր և Իթթիհատական երեսփոխաններուն Սելանիկ երթալու նպատակը ըլլալու է ընտրական պայքարին պատրաստուիլ։

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԳՐԱՒԷ ԻԹԹԻՀԱՏԱԿԱՆԻ ՄԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Կառավարութիւնը գրաւել տուաւ Իթթիհատականի մը հրատարակած «Իշլէրին Եւզը» տետրակը, որ մանրամասնութիւններ կը պարունակէր սպաներու շարժումին և նոր Դահլիճին կազմութեան վրայ. սակայն և այնպէս կ'ըսուի թէ այս տետրակէն տպուած էր 10 հազար օրինակ և 8,000 ը արդէն ծախուած էր։ Այս տետրակը գրուած է այնքան խիստ ոճով որ ցոյց կուտայ թէ Իթթիհատականները կ'աշխատին խառնաշփոթութիւն մը յառաջ բերել։ Կ'ըսէ թէ հիմա շարժումին գլուխ կեցողներէն շատեր Իթթիհատականներ էին և իրենց փափաքներուն գոհացում չգտնելնուն համար է որ դարձած են Իթթիհատին դէմ։ Մանաւանդ այս խայտառակ տետրակը կը յարձակի Ոստիկանութեան Տնօրէն Րասիխ պէյի դէմ որ ո՛չ թէ քննադատութեան արժանի է՝ այլ շնորհակալութեան, այսպիսի փափուկ միջոցի մը ոստիկանութեան նման ծանր պաշտօն մը ստանձնելուն համար։

ՄԱՆԱՍԹԸՐՑԻ ԻՐԱԶԵԿԻ ՄԸ ՆԱՄԱԿԸ ՆԻԱԶԻ ՊԷՅԻ ԼԵՌ ԵԼԱԾ ԸԼԼԱԼՈՒ ԶՐՈՅՑԻՆ ՇՈՒՐՋ

«Իգթիհատ», երէկի թիւով կը հրատարակէ հետեւեալ նամակը զոր ղրկած է Մանասթըրցի Շաքիր անուն անձ մը.—

«Թ. Հագիգաթ»ի վերջին թիւերէն մէկին մէջ Օխրիէն հեռագիր մը հրատարակուած էր որ կը մերժէր ու կը պախարակէր Ալպանացիներուն օրինաւոր պահանջումները։ «Եէնի Թիւրք»ի մէջ ալ գրուած էր թէ Նիազի պէյ Ալպանացիներուն դէմ կը գործէ։ Այս զրոյցները յուսահատական վերջին ճիգ մը կը կազմեն հանրային կարծիքը գրգռելու և յուզումի մատնելու համար։ Օխրիէն ընտանեկան յարաբերութեանց հետեւանքով, գրեթէ ամէն թղթատարով տեղեկութիւն կ'ստանամ։ Երկար ատեն հոն կեցած եմ, որով մօտէն տեղեակ եմ ժողովրդեան հոգեկան վիճակին։ Հեռագիրը ստորագրողներն ալ շատ լաւ կը ճանչնամ, ատոնք քանի մը «գապատայի»ներ ու բանակռուներ են, որ ժողովրդեան ճակատագիրը իրենց ապօրէն բաղձանքներուն հպատակ կը վարեն, որոնց դիրքն ու ազդեցութիւնը խախտած են օրինաւոր շրջանին ժամանելովը և որ Իթթիհատի ազդեցիկ քանի մը անդամներուն նուէրներովը կ'ապրին։ Ասոնք բնաւ չեն կրնար ներկայացուցիչ ըլլալ Օխրիի ժողովրդեան որ հայրենասիրութեամբ կ'սպասէ ճշմարտութեան երեւան գալուն։ Օխրիի լուսամիտները եւ ժողովրդեան գրեթէ մեծամասնութիւնը շատոնց իրենց յարաբերութիւնները խզած են Իթթիհատին հետ։ Մանասթըրի կացութիւնն ալ բնաւ տրամադիր չէ Նիազի պէյի ընթացքին։ Նիազի պէյ, որ իր կեանքին մնացած օրերը յատկացուցած է Րէսնէի բարեզարդութեանը, այլեւս պիտի չմասնակցի այն տենչանքներու։ Շահած պատմական համբաւն ալ չկորսնցնելու համար ամէնէն բնաւոր ճամբան այս է»։

ԽԱԼԻԼ ՊԷՅԻ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՉԸՆԴՈՒՆՈՒԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Երեսփ. Ժողովոյ նախորդ նախագահ Խալիլ պէյ հետեւեալը կը գրէ «Թանին»ի մէջ, երբ բացատրութիւն կ'սպասէր կողմէ իր չընդունուելուն մասին շրջած զրոյցներուն առթիւ.—

«Երբ հասայ Կայս. Պալատ, կէսօրի ժամանակ ըլլալով, Ա. սենեկապետին կողմէ սեղանի հրաւիրուեցայ։ Օր մը առաջ Կայս. ունկնդրութեան ընդունուած ատենս Ն. Վեհափառութիւնը հրաւիրած էր որ պալատան մէջ ճաշէի, բայց ես յայտնելով որ երեսփոխանները կ'սպասեն, ներողութիւն խնդրեցի և Ն. Վեհափառութիւնը արձակեց զիս։ Սենեկապետին հրաւէրը Ն. Վեհափառութեան հրամանին համաձայն ըլլալով, անմիջապէս ընդունեցի և ճաշէն ետքը սպասեցի Ա. քարտուղարին սենեակը։ Քիչ մը ետքը եկաւ Ա. Սենեկապետը և հարցուց. «Ձեր գալուստը իմացնե՞մ Ն. Վեհափառութեանը»։ Ես ալ իրեն ըսի թէ եկած եմ ատենին նիստին մէջ Երեսփ. Ժողովին տուած մէկ կարեւոր որոշումը հաղորդելու Կայսեր։ Նոյն միջոցին արքունի կառքերը եկած էին պալատան դուռը։ Քառորդ մը ետքը Ա. Սենեկապետը գալով հաղորդեց ինծի հետեւեալ Կայս. Իրատէն. «Ն. Վեհափառութիւնը մեկնելու վրայ է Նուիրական Վերարկուին այցելութեան, որով հրամայեց որ եթէ ձեր ըսելիքը ստիպողական չէ, վաղը հրամէք և կամ իմ միջոցաւս յայտնէք»։ Ես ալ պատասխանեցի թէ չեմ ուզեր նեղութիւն պատճառել Ն. Վեհափառութեան, և Ն. Վեհափառութեան հաղորդեցի հեռագրաւ՝ Երեսփ. Ժողովին որոշումը, ինչպէս տեսնուեցաւ թերթերու մէջ։ Ահա բոլոր եղածը այս է»։

ՊՈԼՍՈՅ ԱՆԴՈՐՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՁԵՌՔ ԱՌԱԾ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Կառավարութիւնը ամէն օր բազմաթիւ պահակախումբեր կը շրջեցնէ փողոցները, և զօրք կը պահէ այլ և այլ թաղերու մէջ։ Մասնաւորապէս զօրք կը պահուի Ֆաթիհի կողմը։ Ոստիկանապետը ազդարարեց քօմիսէրներուն, արգիլել ո՛ և է համախմբում։ Ոնդասանի պահականոցին մէջ հրշէջ զօրք դրուած է։

ԱՒՍՏՐԻԱ, ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԱԼՊԱՆԻԱ

«Թան»ի Վիեննայի թղթակիցը կը հեռագրէ.—

Աւստրիական դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ ուր Աւստրիոյ, Իտալիոյ և Ալպանիոյ մասին «Թան»ի գրած յօդուածը խիստ բուռն անակնկալ մը պատճառած է, կը յայտարարուի թէ այսօր Ալպանիոյ մասին տեսակէտի ոչ մէկ անհամաձայնութիւն կայ Վիեննայի և Հռոմի Դահլիճներուն մէջ։ Թերեւս անցեալին մէջ այսպէս չէր, բայց ինչ օգուտ անցեալը յիշել։ Այսօր երկու Դահլիճները բացարձակապէս համաձայն են։ Կոմս Էրենթալ գիտցած էր անհետացնել ամէն թիւրիմացութիւն։ Անոր քաղաքականութիւնը ամբողջ Իտալիոյ կողմէ ընդունելութիւն գտած էր և հիմա կոմս Պէրխթօլտ նոյն քաղաքականութիւնը կը շարունակէ։

«Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ» այս առթիւ հետեւեալը կը գրէ.—

Աւստրօ-Հունգարիա սթաթուքօն կը պահպանէ և արդէն վերջին տարուոյ ալպանական ապստամբութեան առթիւ ալ ապացուցուց թէ ան կը փափաքի որ իր դրացին Թուրքիականութիւն չունենայ և Ալպանիա իր վիճակին մէջ մնայ, երբ մէկ մասը Թուրքիոյ։ Ալպանիոյ մասին Աւստրօ-Հունգարիոյ և Իտալիոյ յարաբերութիւնները բացայայտ են։ Կը թուի թէ այս մասին համաձայնութիւններ կնքուած են, և թէ բնաւ կասկածելի չկրնար ըլլալ աւստրիական քաղաքականութեան ուղղամտութիւնը։ Այս համաձայնութիւնները կ'արգիլեն սթաթուքօի հակառակ ամէն շարժում։ Աւստրօ-Հունգարիա այնպիսի կենսական շահեր ունի որոնք բացարձակապէս կ'արգիլեն որ օտար զինուորական պետութիւն մը հաստատուի Ալպանիոյ մէջ։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆԸ ՆԱԽՈՐԴ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎՈՅ ԲՌՆԱԾ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ՄԱՍԻՆ

«Աժէրօլիբթօս», կ'իմանայ վաւերական աղբիւրէ թէ Սպարքօսը ծանուցեր է Նախորդ Խորհուրդին մէջ որ Կայսրը զինք երկուշաբթի օր Թօփ-Գաբուի պալատին մէջ ունկնդրութեան ընդունած միջոցին մտահոգութիւն յայտներ է Նախորդ Երեսփ. Ժողովին բռնած ընթացքին վրայ։

ՆՈՐ ԴԱՀԼԻՃԸ ԵՒ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆԵՐԸ

«Աժէրօլիբթօս» կ'ըսէ թէ կառավարութիւնը մտադիր է բազմաթիւ քրիստոնեաներ պաշտօնի կոչել, առաջին անգամ որ վարչական փոփոխութիւններ տեղի ունենան։

ՊԱՇԱՐՄԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

Պաշարման վիճակի վերահաստատման առթիւ շահեկան կը համարինք հրատարակել պաշարման վիճակի կանոնները պարունակող որոշմնագիրը որ հրատարակուած էր 1293 Սեպտ. 20ին։

Յօդուած 1.— Պաշարման վիճակի ենթարկուած քաղաքի մը, գաւառակի մը, և կամ գաւառի մը կամ նահանգի մը սահմանը կազմող վայրերուն անունները մասնաւորաբար պիտի ծանուցուին։

Յօդ. 2.— Պաշարման վիճակին հաստատուելովը անոր տեւողութեանը միջոցին ամամաբար պիտի դադրին Սահմանադրութեան և քաղաքային օրէնքներու ու կանոնագիրներու այն տրամադրութիւնները որ հակառակ են պաշարման վիճակի որոշմնագրին։

Յօդ. 3.— Երկրին անդորրութեան ու բարեկարգութեան պահպանման մասին քաղաքային իշխանութեան պարտականութիւնները պիտի փոխանցուին զինուորական իշխանութեան։

Յօդ. 4.— Պատերազմական ատեանին առջեւ պիտի դատուին Տէրութեան ներքին ու արտաքին ապահովութիւնը խանգարելիք ամէն տեսակ ոճիրներու և յանցանքներու բուն իսկ հեղինակները, ինչ դիրք և աստիճան ալ ունենան։

Յօդ. 5.— Անոնք որ ոճրափորձ կը կատարեն կառավարական պաշտօնեաներուն դէմ՝ իրենց պաշտօնին կիրառմանը պահուն, և այդ արարքը եթէ վերաբերի պաշարման վիճակ առաջ բերող պարագաներու, նոյնպէս կը դատուին պատերազմական ատեաններու կողմէ։

Յօդ. 6.— Զինուորական իշխանութիւնը իրաւասութիւն ունի, Ա. Պէտք տեսնուած անձերու բնակարանները խուզարկել գիշեր կամ ցորեկ ատեն, Բ. Իբրև կասկածելի ու վտանգաւոր, կառավարութեան կողմէ ձերբակալուած և պաշարման վիճակ հաստատուած տեղեր բնակութիւն չունեցող անձերը ուրիշ տեղ վտարել, Գ. Ժողովրդեան զէնքերն ու ռազմամթերքները հաւաքել և Դ. Դրգռիչ հրատարակութիւններ ընող լրագիրները անմիջապէս դադրեցնել և ամէն տեսակ ընկերութիւնները արգիլել։

Յօդ. 7.— Պարզ ոճրի ու յանցանքի դատերը պատկանեալ դատարաններու կողմէ պիտի տեսնուին։

Յօդ. 8.— Պատերազմական ատեանը նաև իրաւասութիւն պիտի ունենայ զբաղելու պարզ ոճրի ու յանցանքի այն դատերով որ ուղղակի առնչութիւն ունին իրեն յանձնուած յանցանքներու և ոճիրներու հետ, այս որոշման նպատակն է հանրային անդորրութեան պահպանումը։

Յօդ. 9.— Պատերազմ. ատեանը կ'ստանձնէ պարտականութիւնները պատժական այն պարզ դատարաններուն որոնց տեղը կ'անցնի, որով իրաւունք չունի միջամտելու պաշարման վիճակին շրջանակէն դուրս գտնուած վայրի մը պարզ դատարանին տեսած կամ տեսնելիք և նոյն տեղին պարզ դատարանին իրաւասութեանը ենթակայ գործի մը։ Պատերազմական ատեանը պիտի չկրնայ զբաղիլ այն դատերով զորս պաշարման վիճակին ենթակայ վայրի մը պարզ դատարանը մինչեւ մէկ ամսուան տեսած է պաշարման վիճակ հաստատուելէ առաջ։

Յօդ. 10.— Ներկայ որոշմնագրին 4րդ յօդուածին մէջ նշանակուած յանցանքներն ու ոճիրները եթէ պաշարման վիճակէն առաջ տեղի ունեցած են և սակայն հեղինակներն գտնուած ու դատապարտուած չեն, անոնց դատավարութիւնը պատերազմական ատեանին պիտի վերաբերի։

Յօդ. 11.— Պատերազմական ատեանը պիտի զբաղի բոլոր գաղտնի ընկերութեանց դատերով. նոյն իսկ եթէ պաշարման վիճակին հրատարակուելէն առաջ կազմուած ըլլան։

Յօդ. 12.— Պատերազմական ատեանը իրաւունք պիտի ունենայ դատելու զանոնք որոնց համար հաստատուի թէ պաշարման վիճակը առաջ բերող արարքներու մասնակցած են և սակայն պաշարման վիճակի ենթակայ վայրեր չեն բնակիր։

Յօդ. 13.— Պատերազմական ատեանը պատիժ սահմանելու մասին պիտի դիմէ զինուորական օրէնքներու, և եթէ անոնց մէջ տրամադրութիւն մը չգտնէ, քաղաքային օրէնքներու և ըստ այնմ վճիռը պիտի արձակէ։

Վկայեալ եւ փորձառու վարիչ մանկավարժութեան մը եւ Ուսուցիչ մը (Տէր և Տիկին) թէ՝ գաւառները և թէ Մայրաքաղաքիս մէջ պատրաստ են պաշտօն ստանձնել։ Դիմել «Մանզումէ»ի Վարչութեան։ 1—10

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (72)

ԱՐԱՄ ԱՆԹՈՆԵԱՆ

ԴԷՊԻ ԿԱԽԱՂԱՆ

(ՎԷՊ ԱԶԳԱՅԻՆ—ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ)

Ի.

ԱՆԱԿՆԿԱԼԸ

Դուրուչէշմէի ապարանքին այն միեւնոյն սրահին մէջ, ուր Դազէզ ամիրան ընդունած էր, Սերգիս պէյ մտածկոտ նստած էր միայնակ։

Որքան ալ խոր մտածմանց մէջ թաղուած էր, նորէն ատեն ատեն, աչուըները կը բարձրացնէր և անհամբեր նայուածք մը կը ձգէր ճիշդ իր դէմը գտնուող վարագոյրին, որ ծովուն վրայ բացուող պատուհան մը կը ծածկէր։

Սկսած էր մթնել, ձայն ձուն չկար չորս դին. միայն, ծովուն կողմէն, երբեմն նաւավարներու աղմուկը կը լսուէր, թէեւ շատ թոյլ, գրեթէ անաղմուկ կերպով, ճիշդ ու ճիշդ հծծիւնի մը պէս։

Խիստ արգելք կար այդ ատենները՝ Տէրութեան Աւագանիին և մեծատուններուն տան առջեւ աղմուկ յարուցանելու դէմ, և Սերգիս պէյ ինք ալ Տէրութեան Աւագանիին կը պատկանէր, նոյն իսկ ուրիշ շատերու վրայ սա առաւելութիւնն ալ ունենալով որ Սուլթանին հազուագիւտ սիրականներէն մէկն էր։

Սովորաբար, Սերգիս պէյ գոհ էր այդ առանձնաշնորհումէն, որովհետեւ նաւավարի գոռում գոչումը ամէնէն անտանելին է միշտ աղմուկներուն, բայց այդ իրիկունը կարծես ներքնապէս աւելի կ'ըղձար որ արգելքը գրուած չըլլար և կարենար յստակօրէն որոշել ապարանքին մօտեցող նաւավարներու ձայնը։ Յայտնի էր որ իր սեփական նաւավարին կամ իրեն գալու սահմանուած նաւավարի մը ժամանման կը սպասէր այդպէս ուշ, և անհամբեր էր անոր ձայնը առնելու վայրկեան մը առաջ։ Եթէ մութը իջած չըլլար արդէն և օրն ալ շատ խիստ չըլլար, չպիտի վարանէր նոյն իսկ գլուխը դուրս հանելու պատուհանէն և իր սպասած նաւակին սպասելու ճամբուն նայելու. այնքա՜ն անհամբեր էր այդ պահուն։

Երբ այդ սպասման մէջ ինքզինքը կ'ուտէր, յանկարծ, ճիշդ իր ետեւի կողմէն, սրահին մուտքի դուռը ծածկող բեհեզեայ ծանր վարագոյրը բացուեցաւ, և գլուխ մը երեւցաւ գոյացած անցքէն։ Իր մարդոցմէն մէկն էր որ միջոց մը սպասեց այդտեղ, անձայն, անշշուկ, վարանելով որ մրափած կ'ըլլայ, բայց իր մէկ շարժումէն հասկնալով որ արթուն է, իսկոյն ներս փութաց։

Սերգիս պէյ, զայն տեսնելուն պէս, ժամանակ անգամ չթողուց որ խօսի, և հարցուց՝ անհամբերութենէն թրթռացող շեշտով մը.

— Եկա՞ւ...

— Այո՛, բէյ էֆէնտի, ըսաւ միւսը՝ խոնարհութիւնը լրացնելով։

— Շուտ, ներս բեր ուրեմն։

Միւսը դարձեալ խոնարհութիւն մը ընելով դուրս ելաւ, և երկու վայրկեան չէր անցած երբ նորէն վերադարձաւ, այս անգամ հետը ունենալով կարճահասակ, գիրուկ մարդ մը, որ մեզի ծանօթ համբաւաւոր սրճարանապետը, Թօփուզն էր։

Սերգիս պէյի մէկ նշանին վրայ, զինքը առաջնորդող մարդը դուրս ելաւ իսկոյն, և սրճարանապետը մինակ մնաց պաշտօնատարին հետ։

— Ի՞նչ լուր, Թօփուզ, հարցուց այս վերջինը, յուսամ բարի է այս անգամ։

— Ո՛չ բարի, ո՛չ ալ սակայն գէշ։

— Ինչ որ բարի չէ, բնական է գէշ է... խօսէ՛, անհամբեր եմ, գտա՞ք համրը...

— Կը կարծէինք գտնել, բայց ճիշդ այն պահուն ուր կը յուսայինք ձեռքերնիս վրան դնել, տեսանք որ խուսափեր է։

— Խուսափե՞ր... ի՞նչ... բայց անկարելի է ատիկա...

— Եւ սակայն իրականութիւնն է...

— Բայց ըսածդ միշտ անհասկնալի կը մնայ... համրը չի կրնար փախած ըլլալ, որովհետեւ այդ պարագային շիտակ հոս պիտի գար... մինչդեռ չէ եկած...

Այս տրամաբանութիւնը կարկեցուց Թօփուզը, որ սկսաւ մտածել։

— Ճիշդ չէ՞, հարցուց Սերգիս պէյ։

— Ճիշդ է անշուշտ, բայց խնդիրը հոն է որ միւսները չեն կրնար համրը նորէն իրենք փախցուցած ըլլալ... և համրը փախած էր...

— Բայց պատմէ սկիզբէն, զարմանալի հանելուկ մըն է ատիկա... պատմէ՛, թերեւս լուծելու եղանակ մը գտնենք։

— Իմ մարդիկս քանի ատեն է կանոնաւոր լրտեսութեան մը ենթարկած էին Զագանօզն ու իր արբանեակները... Զագանօզ՝ անոնցմէ մէկուն պատուէր մը տուած էր, չէինք հասկցած թէև ինչ պատուիրած ըլլալը, բայց մարդը հետապնդեցինք և անոր հետեւելով եկանք հասանք մինչեւ Գուլէ Գափուի ստորոտը, վերջին հրդեհին աւերակներուն մէջ... ես ինքս իր ետեւէն ինկած էի, և բարեբախտութիւն մըն էր որ բաւական մարդ ունէի հետս... մեր հետապնդած Եէնիչէրին երբ աւերակներուն մէջ մտաւ, իսկոյն հասկցայ թէ ո՛ւր կը դիմէ... միտքս ինկաւ որ այնտեղ նկուղ մը կայ, նկուղ մը ուրկէ ես ալ երբեմն օգտուած եմ... ապահովաբար համրը հոն պահած էին...

— Շատ հաւանական է, որովհետեւ արդէն Գուլէ Գափուէն անյայտացուցին զայն։

— Ինչ որ է, թողուցի որ Զագանօզի մարդը նկուղ մտնէ, և այնտեղ մէկ երկու հոգի պահակ ձգելով, անմիջապէս իջայ վար, փութով դարձայ Ղալաթիայէն և անցայ աւերակներուն հանդէպ կողմը... որովհետեւ շատ լաւ գիտէի թէ նկուղը գաղտնի ելք մը ունի որ այդտեղ՝ լքուած պարտէզ մը կը հանէ... կրնար ըլլալ որ Զագանօզի մարդն ալ տեղեակ ըլլար գաղտնի ելքին, և մեր ատրին գտնուած ատենը համրը առնէր փախցնէր անկէ... սխալած չէի, երկար չսպասեցինք այնտեղ... տաս վայրկեան չէր անցած, երբ մեր մարդը դուրս ելաւ ճիշդ իմ սպասած տեղէս, գաղտնի ելքէն... կը սպասէինք որ համրը հետը ըլլայ, բայց այդ տեսակէտով յուսախաբ մնացինք... համրը չկար... մարդուն երեւոյթէն յայտնի էր արդէն թէ ինք ալ զարմացած էր համրը գտած չըլլալուն համար, որովհետեւ ծռած էր գետին և ուշի հետքեր կը փնտռէր... երբ իր քննութիւնը աւարտեց և կը պատրաստուէր հեռանալու, խոյացանք իր վրայ, և շուտով զինքը կաշկանդեցինք... եօթանասուն հարուած մը բաւեց տալու... յետոյ զինքը շիտակ իմ սրճարանս ղրկել տուի...

— Բայց համրը... ա՞ն ո՛ւր էր գացեր...

— Համրը չկար, ինչպէս ըսի արդէն, և ամէն բան ցոյց կուտար թէ Զագանօզի մարդուն հասնելէն առաջ ելած գացած էր... յետոյ, աւելի զարմանալի բան մը կար՝ համրը նկուղին մէջ մինակ չէր, ուրիշ մէկն ալ կար հետը։

— Չի՞ կրնար ըլլալ որ անոնց կողմէ թողուած պահնորդ մը եղած ըլլայ... այդ պարագային խնդիրը բաւական կը լուսաբանուի։

— Անկարելի է, որովհետեւ այդ ուրիշ մէկը որ համրին հետ կը գտնուէր և որ անոր հետ միասին փախած էր, կին մըն էր...

(Շարունակելի)

ԻՏԱԼԵԻԹՈՒՐՔ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԶՈՒԱՐԱՅԻ ԳՐԱՒՈՒՄԸ

Սթէֆանի կը հրատարակէ հետեւեալ պաշտօնական լուրը. — «Զօր. Կարիոնի հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդէ Իտալացւոց կողմէ Զուարայի գրաւման վրայ։ Զօր. Լիուքիոյի հրամանին ներքեւ գտնուող թեւը իտալական նաւատորմին հրետանիին օժանդակութեամբ՝ առանց դժուարութեան գրաւեց ովասիսին արեւելեան շրջանակը։ Կէսօրէն ետքը ժամը 1ին մտաւ քաղաքը ուր գրեթէ բնաւ ընդդիմութեան չհանդիպեցաւ, ինչու որ քաղաքը գրեթէ ամբողջովին պարպուած էր բնակիչներէն, անոնք փախած ըլլալով Ռէակէլինայի ովասիսին ուղղութեամբ։ Զինուորական նոյն թեւը Պու-Սալայի մէջ թեթեւ զինամղութենէ մը վերջ ետ մղեց թշնամին Մարսա Դիպուսայի մօտ եւ ժամը 9ին գրաւեց այս վայրը որ կը գտնուի Սիտի Սայիտէն 20 քիլոմեթր հեռու։ Նոյն միջոցին ուրիշ զօրախումբ մը որ կը բաղկանար հետեւակազօրաց երկու վաշտէ եւ երկու հեծելազօրաց վաշտէ, մտաւ ովասիսին արեւմտեան շրջանակն եւ գրաւեց Զուարան ու շրջակայ ովասիսը։ Այս կռիւներուն մէջ մենք ունեցանք միայն մէկ քանի վիրաւոր։»

*** Լրագիրները կը յայտարարեն թէ Զուարայի գրաւման հետեւանօք ամբողջ ծովեզերքը այժմ կը գտնուի Իտալացիներուն ձեռքը, բացի մէկ քանի ոչ այնքան կարեւոր տեղերէ, որ տակաւին թշնամիին ձեռքն են։ Լրագիրները կ'ըսեն թէ հաւանաբար թշնամին պիտի քաշուի երկրին ներսերը, ինչու որ ամէն դիմադրութիւն անկէ ետքը յիմարութիւն է։

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ
ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋ

Հաշտութեան բանակցութեան լուրը կը գրէ «Թան», հետաքրքրութիւն կ'առթէ ամենուն։ Այն Թուրք անձնաւորութիւնն ու Իտալացին որո՞ք Լեմանի եզերքներուն վրայ կը բանակցին, խիստ գաղտնի կը պահեն իրենց բանակցութիւնները։ Հետեւաբար այս մասին շրջած զրոյցները հաւաստական են։ Հռոմի մէջ յոռետեսութիւն կը տիրէ, բայց այլուր, ընդհակառակը լաւատեսութիւն։ «Նոյէ Ֆրայէ Բրեսէ» մասնաւորաբար կը կարծէ գիտնալ թէ անոնք խզուած են Սայիտ փաշայի դահլիճին անկումէն ի վեր։ Կ'ուզեն սպասել նոր դահլիճին հրահանգին. տեսնենք թէ նոր դահլիճը պիտի թողո՞ւ որ իշխան Սայիտ Հալիմ շարունակէ իր բանակցութիւնները թէ ուրիշ մը պիտի ղրկէ իբր բանագնաց։ Վիեննայի մէջ կը կարծուի որ բանակցութիւնները պիտի շարունակուին դարձեալ միեւնոյն մարդոցմով։

«Թրիպիւն տը Ժընէվ» տեսակցութիւն մը ունեցած է Սայիտ Հալիմին հետ որ յայտարարած է թէ ոչինչ չգիտեր իրեն ըսուածներէն։ Բայց կ'ըսէ, մենք վստահ ենք թէ բանակցութիւններ տեղի ունեցած են եւ կը շարունակուին։

Ուրիշ թերթ մըն ալ կ'ըսէ թէ Իտալացի բանագնացն է Մ. Ֆուզինաթօ, արտաքին գործոց նախարարութեան նախկին խորհրդականը։ Այս թերթը կ'ըսէ թէ իշխանը ըսած է որ Բ. Դուռը կ'ընդունի Տրիպոլսոյ եւ Պենկազիի գրաւումն ու չէզոքացումը Իտալիոյ կողմէ, բայց ի փոխարէն կը պահանջէ որ Իտալիա ընդունի անոնց քաղաքական ինքնօրինութիւնը Սուլթանին գերիշխանութեան եւ Իսլամ իշխանի մը փոխ-արքայութեան տակ, որ պիտի ըլլայ նոյն ինքն Սայիտ Հալիմը։

«Թան», վերապահութեամբ կ'արտատպէ վերոյիշեալ լուրը, պատասխանատուութիւնը թողլով «Թրիպիւն տը Ժընէվ»ի ուրկէ կ'արտատպէ։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութեան խորհրդական անուանուեցաւ Հիճազի նախկին կուսակալ Բէհմիլ պէյ եւ Կայս. Իրատէն ելաւ։

ԷՏԻՐՆԷԻ Բ. ԶՕՐԱԲԱԺՆԻՆ հրամանատար Ալի Բեազիմ փաշա եւ Զ. Զօրաբաժնին հրաժարեալ հրամանատար Ճավիտ փաշա Պոլիս եկան առջի օր։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ կուսակալ կարգուեցաւ Իզմիտի նախկին կառավարիչ Սէյիտ Ալի պէյ։

ՔՈՍՈՎԱՅԻ նոր կուսակալ Կալիպ փաշա երէկ իր պաշտօնատեղին մեկնեցաւ։

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼ ՄԸ. — Գորֆուէն կը տեղեկացնեն թէ Տէսիլաս անուն գործարանատէր մը արձակած էր իր երկու գործաւորները որոնք փորձած էին իր գործաւորուհիներէն միոյն պատւոյն դպչիլ։ Գործաւորները խնդրեցին գործարանատէրէն որ նորէն պաշտօնի կոչէ զիրենք։ Տէսիլաս մերժեց, ասոր վրայ, թէ իրենց պատկանող սէնտիքան եւ թէ ուրիշ գործաւորական սէնտիքաներ յայտարարեցին թէ գործադուլ պիտի ընեն եթէ Տէսիլաս իր որոշման մէջ յամառի։ Գորֆուի կառավարութիւնը վախնալով որ ընդհանուր գործադուլ մը կը ծագի, իր քով կանչեց Մ. Տէսիլասը եւ խնդրեց անկէ նորէն իր քովը առնել վտարած գործաւորները։ Միեւնոյն ատեն միջոցներ ձեռք առաւ որպէսզի հակառակ պարագային Գորֆուի մէջ հացը չպակսի, քանի որ գործադուլ պիտի ընէին նաեւ հացագործները։

ԱԶԱՏԱՐԱՐԻ ոսկի շքանշան տրուեցաւ Գոլօնէլ Վայթի, որ անկէ առաջ բազմաթիւ Թրքուհիներ փրկած էր քովէն սաստիկ մահուընէ։

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — «Թէյրիհ» կ'իմանայ թէ մեծ պետութիւններէն մէկը (հաւանաբար Գերմանիա) յառաջիկայ Երեսփ. ընտրութիւններով մեծապէս կը շահագրգռուի, եւ այս պատճառաւ է որ 100,000ասոր մարքի վարկ մը յատկացուցած է, յաջողցնելու նպատակով ստուար մեծամասնութեամբ Իթթիհատականներու ընտրութիւնը։

ՆԱԽՈՐԴ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐԸ նախարարներու հետ տեսակցելու համար պետական պաշտօնատուններու դուռը ոտք կ'առնեն, սակայն չեն ընդունուիր։

ԻԹԹԻՀԱՏԻ ՔԼԻՒՊԻՆ ԱՐԿՂԱԿԸ. — Իթթիհատի նուրը Օսմանիէի քլիւպին արկղակը եւ Շէյխ-իւլ-Իսլամութեան արբերու պաշտօնարանին տնօրէն Իզէտտին էֆ. 27,000 ոսկի քաշած է պանքներէն մէկէն։

ԴԱՏ. — Գոսովայի ոստիկանական տնօրէն Նէճմէտտին պէյ դատ բացած է Ֆաթինի պահեստի զօրաց նախորդ հրամանատար եւ Սիւլէյմանիէի Իթթիհատի քլիւպին նախագահ Իսմայիլ Հագգը պէյի եւ Բերայի ոստիկանական նախորդ տնօրէն Քէմալ պէյի դէմ, որոնց հրամանին վրայ պատերազմ. ատենին բանտին մէջ խոշտանգումներ եղած էին իր վրայ եւ եղունգները փրցուած էին։

ՊԱՇՏՕՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ. — Հակօբակ ոստիկանական տնօրէնութեան կողմէ եղած պաշտօնագրութեան տեսնուելով որ քաղաքապետութեան պաշտօնատան կողմը գտնուող պահականոցին «մէրքէզ մէմուրի»ն Թէվֆիք պէյը դեռ կը պաշտի քաղաքականութեամբ, պաշտօնանկ եղաւ եւ օրինական հետապնդումներու ենթարկուի պիտի ըլլայ։

ՊՈԼՍՈՅ Կեդր. հրամանատար Սաֆվէթ պէյ, Ա. զօրաբանակի հրամանատար Էօմէր Եավէր փաշա, ոստիկանական տնօրէն Րասիֆ պէյ երէկ ինչ ինչ հրահանգներ առին Պատերազմ. նախարարէն եւ Ներքին գործոց նախարարէն։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարարութեան խորհրդական Գույումճեան էֆ. երէկ Նախարարաց Խորհուրդին երթալով Արտաքին գործոց նախարար Նորատունկեան էֆ.ի հետ պահ մը խորհրդակցեցաւ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ. ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՇԻՒՆԵՐԸ. — Պատերազմ. նախարարութեան ընդհ. պիտոյից ճիւղին պետ Իսմայիլ Հագգը փաշայի պաշտօնավարութեան ատենուան հաշիւները քննելու համար յատուկ յանձնաժողով մը ընտրուեցաւ եւ ձեռնարկուեցաւ հաշիւներու քննութեան։

ՊՈՒԼԿԱՐ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԽԸ. — Պուլկար սահմանագլուխին վրայ զինուորական համախմբումներ կ'ըլլային։ Օսմ. կառավարութեան ուղղած հարցումին վրայ Պուլկար Դահլիճը պատասխաներ է օսմ. դեսպանին թէ ազդամափորձեր պիտի կատարուին մօտ ատենէն, այդ պատճառաւ է որ համախմբումներ տեղի ունեցած են։

«ՏԻՆԱՄԻԹ»ՆԵՐ ԳՐԱՒՈՒԱԾ. — Բէյսէնթէբէի նաւահանգիստին մէջ գրաւուած են 43 «տինամիթ»ներ, 57 գասիւլ եւ բաւականաչափ պատրոյգ։ Այս հրանիւթերը նոյն նաւահանգիստը բերողը եղած է կերպստցի հաճի Ահմէտ գաբուտանը։

ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ. — Ներքին գործոց նախարար Զիա փաշա իրեն այցելողները պիտի ընդունի երեքշաբթի օրերը կէս օրէն ետք ժամը 1—4։

ՄԱԼԻԷԻ ԵՒ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻ ՀԱՇԻՒՆԵՐԸ. — Ելմտական նախարարութեան, ինչպէս նաեւ նաւատորմի հանգանակիչ յանձնաժողովի հաշիւները քննելու համար եւս յանձնաժողովներ ընտրուեցան։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԱՐԱՏԱՂԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ
ՕՍՄ. ԾԱՆՈՒՑԱԳՐԻՆ

Ցեթինէէն կը հեռագրուի Օգոստոս 6 թուով.—

Սահմանագլուխի վերջին միջադէպին առթիւ Ցեթինէի Օսմ. դեսպանին պահանջումներուն պատասխանեց Գարատաղի կառավարութիւնը կ'ըսէ որ թէ Գարատաղցի ոչ մէկ զինուոր սահմանագլուխէն անցած է եւ թէ այս միջադէպն ալ կը վերագրէ Թուրքերու անդադրում բրովոքասիոններուն։

*** Կ. Պոլսոյ գործակալութիւնը վերապահութեամբ կը հրատարակէ այս լուրը, յայտնելով թէ հեռագրին պատճէնը խիստ շփոթ է։

*** Երէկ գրած էինք թէ Օսմ. կառավարութիւնը 24 ժամ պայմանաժամ տուած է Գարատաղի, ինչպէս կը ծանուցանէր Օսմ. գործակալութիւնը։ Խարճիէին մէջ այս տեղեկութիւնը հերքուած է։ Հոն կը յայտարարեն թէ Ցեթինէի օսմ. դեսպան Րիւսթէմ պէյ միմիայն ազդու կերպով բողոքած է Գարատաղի Դահլիճին։

ՄԵԾ ՀՐԴԵՀ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Բեթերսպուրկէն կը հեռագրուի Օգոստոս 6 թուով.— Կէս օրէ վերջ հրդեհ մը ծագեցաւ Լուպիչէվի փայտի մթերանոցէն։ Կրակը տարածուեցաւ շրջակայ շէնքերը ինչպէս նաեւ Մեծն Պետրոսի պալատը որ հրոյ ճարակ եղաւ։ Քաղքին բոլոր հրշէջ զօրքերը կը մասնակցին հրդեհը մարելու աշխատութեանց. 2 միլիոն րուպլի վնաս կայ։ Իրիկուան ալ Մելնեաթա փողոց, Մարի Բաղօվա մեծ դքսուհիին պահեստի ամարանոցէն հրդեհ ծագեցաւ. վնասները անհուն են։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

7 Օգոստ. 1912

Ֆրանսական	Րանթ	92·17
Օսմանեան	Միաց.	90·50
Օսմանեան	Երկաթուղի	207·75
Պանք	Օթօման	578
Պալիս	Գորտայոլըն	407

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՎԵՀ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ
ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ԱՌԱՋՆ. ԽՆԴԻՐԸ

ԻԹԻՒՃԵԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ

Վեհ. Կաթողիկոսը միանգամ ընդմիշտ վերջ մը տալու համար Ամերիկահայոց առաջնորդական խնդիրներուն՝ իր անունով հետեւեալ հեռագիրները ուղղեր է Մուշեղ Արքեպսկ., Գաֆթանեան վրդ.ի եւ Արսէն վրդ. Վեհունիի, Իւթիւճեան եպս.ի եւ Արշարունի Պատրիարքին։

Ա.— Ամերիկայի Ուստր քաղաք. Պօղոս վարդապետ Գաֆթանեանին։

«Եւրոպայի առաջնորդ Իւթիւճեան եպիսկոպոսին նշանակեցինք Ամերիկայի ժամանակաւոր հովիւ։ Վերջ տուէք դատավարութեանը եւ անմիջապէս գնացէք Կ. Պոլիս։»

Բ) Նոյն տեղը. Արսէն վ. Վեհունուն.

«Շուտով կուգայ Ամերիկա Եւրոպայի առաջնորդ Իւթիւճեան եպիսկ. որպէս ժամանակաւոր լիազօր հովիւ։ Հեռացված են Գաֆթանեան վրդ.ը եւ Մուշեղ եպիսկ.ը։ Ցայտնեցէք բոլոր ժողովրդին եւ յորդորեցէք հանդստանալ. այլ կարգադրութիւն չանել։»

Գ) Մանչեսթր. Իւթիւճեան եպսկ.ին.

«Ձեզ նշանակեցինք Ամերիկայի ժամանակաւոր լիազօր հովիւ, վերապահելով ձեզ Եւրոպայի առաջնորդի պաշտօնը։ Մուշեղ եպսկ.ը եւ Գաֆթանեան վրդ.ը հեռացված են։ Շուտով կը ստանաք 400 ր. ծախքերի համար եւ կոնդակ լիազօրութեան։»

Դ) Կ. Պոլիս. Հայոց Պատրիարք Արշարունի սրբազանին։

«Ամերիկայի Գաֆթանեան վրդ.ին պատուիրեցինք վերադառնալ Կ. Պոլիս. առաջարկում ենք հեռացնել Մուշեղ եպս.ին Ամերիկայից։ Նշանակեցինք ժամանակաւոր լիազօր հովիւ Եւրոպայի առաջնորդ Իւթիւճեան եպս.ին, որին յանձնելու ենք առաջնորդի եւ հոգաբարձութեանց ընտրութիւնը եւ եկեղեցական գործերի կանոնաւորումն։»

Կ'արժէ այս հեռագիրներուն առթիւ դիտել տալ թէ Էջմիածին քիթէն հեռուն չի տեսներ, ինչպէս միշտ։ Մուշեղ Արքեպիսկ. առաջնորդ ըլլալու խնդիր չունի Ամերիկայի մէջ. ինք պարզ քարոզիչ մըն է, պաշտօնի կոչուած Ամերիկահայոց սահմանադրութեամբ՝ զոր նոյն ինքն Խրիմեան Հայրիկն է վաւերացուցած։ Բուն առաջնորդական կռիւը Վեհունիի եւ Գաֆթանեանի միջեւ է։ Եւ ահա կ'ըլլայ այն՝ ինչ որ միշտ պատահեր է.— երբոր երկու հոգի կռուին կարկանդակին համար, երրորդ մըն է որ կ'ուտէ զայն։ Այս պարագային՝ երրորդը եղաւ Իւթիւճեան Սրբազան, որուն ակռաները սակայն այնքան զօրաւոր չեն այդ կարծրացած կարկանդակին օգտուելու համար։

ԱԶԳ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՆԻՍՏԵՐԸ

Խառն Ժողովը երէկ դարձեալ նիստ գումարեց... փոքրամասնութեամբ։ Քաղ. Ժողովէն ներկայ էին հինգ հոգի եւ անոնք ալ գրեթէ բանի բերուած էին։ Այսինքն Ազգ. Պատրիարքարանը Վարչութեան անդամները պարտականութեան գլուխ հրաւիրելու համար հարկ գտած էր չբաւականանալ պարզ հրաւիրագիրով եւ ղրկել գիր, որոնք հրաւիրագիր ըլլալէ աւելի... խնդրագիրեր էին։ Այդ «հրաւիրագիր»ին մէջ Պատրիարքարանը ի մէջ այլոց կ'ըսէր.— «Կրօնական եւ Քաղաքական Ժողովներու անդամներէն ոմանց հրաժարականները հաղորդուած են Ազգ. Երեսփ. Ժողովոյ եւ որով Խառն Ժողովը քանի մը շաբաթէ ի վեր անկարող կը գտնուի մեծամասնութեամբ նիստ կազմելու։ Բայց ըստ որում մինչեւ որ պէտք եղած որոշումը տրուի չեն կրնար վարչ. գործերը անխնամ թողուիլ եւ ժողովականները չեն կարող ձեռնթափ ըլլալ գործելէ, ցորչափ հրաժարողներու մասին կարգադրութիւն մը չէ եղած, ինչպէս գիտուեցաւ նոյն իսկ Ազգ. Ժողովոյ վերջին նիստին մէջ։» Եւ այս կարգի հրաւիրագրերով Ժողովի եկող անձերէն էր որ հայ ազգը խեր պիտի տեսնէր։ Եւ սակայն հակառակ ասոր, ինչպէս վերը ըսինք, միայն հինգ հոգի հրաւիրագրին պատասխանեցին՝ Գ. Ասլանեան, Օրթ. Զէքի, Տ. Երկանեան, Օրթ. Պօչէկճեան եւ Գալուստ Գույումճեան էֆ.ները։ Միւս անդամները ոչ իսկ պատասխանելու պէտք տեսած էին։ Իսկ Լեւոն էֆ. Տեմիրճիպաշեան, որ արդէն ասկէ առաջ կրկնած էր իր հրաժարականը, երրորդ անգամ ըլլալով երէկ հրաժարական մը ղրկած էր վարչութեան նախագահին, որով ուղղակի կը ձաղկէր իր անդամակիցներուն անտարբերութիւնը։ Այդ հրաժարագրին մէջ յիշեալը կ'ըսէր թէ՝ ինք կրկնած էր հրաժարագիրը՝ ազգային վարչութենէն անոր համար որ «չուզեր ներս քաշ գտնուիլ Ժողովի մը որ իրեն առ-վարութիւն ըրած է մեծամասնութիւն չգոյացնել եւ փոքրամասնութեամբ որոշումներ տալ»։ Տէմիրճիպաշեան էֆ. վերջացնելով կը խնդրէ որ այլեւս զինքը չըսպասեն, քանի որ իր հրաժարականը անդառնալի է։

Այսպէս կազմուած Խառն Ժողովը երէկ նիստ գումարեց նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։

Ժողովը նախ ժամերով զբաղեցաւ Ղեւոնդ վրդ. Մաքսուտեանի վրայ գտնուած կալուածներու փոխանցման խնդրով։ Այս նիստին մասնաւորաբար հրաւիրուած էր՝ փաստաբան Ցակոբ էֆ. Ցակոբեան՝ որ կարգ մը տեղեկութիւններ տալէ յետոյ, յայտարարեց թէ Ղեւոնդ վրդ. յօժարած է իր վրայ գտնուող Եէնի Գուլէի ագարակը փոխանցել Խասգիւղ էֆ. Խորասանճեանի վրայ եւ թէ արդէն այս մասին ինք իրաւասութիւն ունի հարկ եղած գործողութիւնները անմիջապէս կատարելու. միւս կողմէ Ցակոբեան էֆ. յայտարարեց թէ Երուսաղէմի կալուածներն ալ վանքին անուան փոխանցելու համար փոխանորդ տուած է՝ Երուսաղէմ գտնուող Ցարութիւն վրդ. Պարոնեանի եւ Ցարութիւն էֆ. Թորոսեանի, որոնք իբրեւ լիազօր ներկայացուցիչները՝ Ղեւոնդ վրդ.ի կալուածական փոխանցումները պիտի կատարեն։ Վարչութիւնը երկար խորհրդակցութիւններէ յետոյ, որոշեց Ղեւոնդ վրդ.ի հաշուէն հարկ եղած գումարը տալ փոխանցման գործողութիւնները փութացնելու համար։ Այն պարագային երբ վանքին մէջ արգելքներ յարուցուին՝ փոխանցումը տեղի պիտի ունենայ Պոլսոյ մէջ։

Խառն Ժողովը ասկէ զատ լսեց Պանտրմայէ եկող ազգայիններ, ինչպէս նաեւ Պենոն էֆ. Տէյիրմէնճեանը՝ քարահանքի խնդրին առթիւ եւ որոշեց նախապէս տրուած որոշումը պահել եւ չեղեալ համարել՝ մէկ քանի օր առաջ վարչութեան առնէ նապաւին կողմէ Հայ գիւղի Թաղ. Խորհուրդին ուղղուած հեռագիրը՝ թէ՝ պէտք չ'ըլլայ գործողութեան ձեռնարկել, մինչեւ որ նոր հրահանգ չի տրուի։

Իսկ երէկի Խառն Ժողովը պաշտօնապէս հետեւեալ տեղեկատուութիւնը ըրաւ.—

Խառն Ժողովը երէկ նիստ գումարեց նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք հօր։ Քաղաք. Ժողովէն հինգ անդամներ ներկայ էին։ 1.— Քաղաք. Ժողովոյ վերջին նիստին կարգադրութեան համաձայն Ցակոբ էֆ. Ցակոբեան, բանակցած ըլլալով Մաքսուտեան Տ. Ղեւոնդ վրդ.ի հետ՝ անոր վրայ գտնուած Երուսաղէմի սեփական կալուածներու փոխանցման մասին, ներկայացուց Ժողովին եւ կրկնեց Տ. Ղեւոնդ վրդ.ի պատրաստակամութիւնը այդ կալուածներուն, ինչպէս նաեւ Սիլիվրի Գաւառի ագարակի գետնին փոխանցման համար, տալով պէտք եղած փոխանորդագիրը։ Ժողովը այս յայտարարութիւնները լսելէ ետք խորհրդակցութիւններ կատարեց եւ ձեռք առնելով անոր պարտուց մասին Երեսփ. Ժողովոյ վճռին նկատմամբ փաստաթուղթերու մասնաժողովի զոյգ տեղեկագրերը որոնց այս մասին իր տեսութեանց տեղեկագրովը ենթարկել զանոնք Ազգ. Ժողովոյ նկատառման։ 2.— Կրօն. Ժողովը քահանայից պսակագրամներու գանձման խնդրին առթիւ պարզած իր տեսութիւնները։ Ժողովը թէեւ իր համաձայնութիւնը յայտնեց անոր եղանակաւորեցեանը, բայց որոշեց սատանել նաեւ տնտեսական խորհրդոյ կարծիքը յանձնարարել որ փութացնէ։ 3.— Ամասիոյ եւ Մարզուանի վճռականաւ Կրօն. եւ Քաղաք. Ժողովներու ընտրութիւնը կատարուած եւ տեղեկագրուած էր որդիւնքը։ Թէեւ Ամասիա—Մարզուան վարչականապէս իրարմէ անջատուած, սակայն թեմական բաժանման մասին յանձնարարել տեղեկագիրը ցորդ զերծուած չըլլալով՝ ժողովը ըստ վարչական նախորդ եղանակի հաստատեց նոյն կրկին Ժողովներու ընտրութիւնը։ 4.— Ժողովը նկատի առնելով Քեօթահեայի Գաւառ. Ժողովոյ տեղեկագիրը՝ հաստատեց ընկերոյն նորընտիր Կրօն. եւ Քաղ. Ժողովներու պաշտօնը։ 5.— Բաբերդի Գաւառ Վարչութիւնը կը խնդրէր փութով առաջնորդ հովիւի մը ներկայութիւնը։ Ժողովը ըստ առաջարկութեան, նոյն վիճակին առաջնորդ. տեղապահ կարգեց Վահրամ վրդ. Նազարէթեանը։

ԲԱՆԿԱԼԹԻԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏԱՆ ՊԱՏԸ
ԵՒ 300 ՈՍԿԻ ՏԱՐԵԿԱՆ

Ցայտարարութեան յատուկ ընկերութիւն մը մէկ քանի օր առաջ դիմած էր Բերայի կալուածոց հոգաբարձութեան եւ առաջարկած էր Բանկալթիի գերեզմանատան պատին երկայնքը յայտարարութիւններ փակցնել՝ տարեկան 300 ոսկի վարձքով։ Կալուածոցը այս առաջարկը ներկայացուց Տնտես. Խորհրդոյ նկատառման։

ԿԱՆԱՆՑ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

Ուսուցչական քննիչ յանձնաժողովը երէկ իր վերջին նիստը գումարեց Կեդրոնական Վարժարանին մէջ եւ իր տեղեկագիրը պատրաստելով ներկայացուց Ուսումն. Խորհուրդին։ Այդ տեղեկագրէն կը տեսնուի որ այս տարի հայ ազգը 60ի չափ նոր ուսուցիչներով կ'օժտուի, որոնցմէ 50ը... իգական սեռին կը պատկանին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՓՈԽԱՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

Բնիկ Կիւրինցի, 15 տարի առաջ ի Պոլիս ամուսնացեալ, կողակցին հետ հոսկէ վերջնական կենակցութենէ յետոյ ազատօրէն զատագործուած եւ կամ Սահմանադրութեան հռչակուած ատեն Պոլիս եկած Թորոս Ցակոբ-Կիւրէլեան անուն 35—40 տարեկան, միջահասակ, մազերը, յօնքերը ու պեխերը սեւ, դէմքը կլոր ու թուխագոյն, աչքերը ցասուտ, ձախ ձեռքը ..., նիհարակազմ եւ կրծախտի ենթակայ ազգայինն երեք տարիէ ի վեր անյայտ եղած է։ Կը խնդրուի արդոյ ազգայիններէ, որ հաճին Պատրիարքարանիս իմաց տալ, եթէ երբեք յիշեալին ո՛ւր, ողջ կամ մեռած ըլլալու մասին ո՛ եւ է տեղեկութիւն ունին։

(Կնիք)

ԱՆԾԻՐԱԿԱՆ ԳԻՒՂ ՄԸ

Մեզի լուր կուտան թէ Վոսփորի գիւղերէն մէկը—ըսենք անունով—Րումէլի Հիսար այսօր կը ներկայացնէ ողորմելի վիճակ մը, ո՛չ թէ օդի ու ջուրի տեսակէտով, որոնք համբաւեալ են, ո՛չ թէ տեւղին կամ մասթիքային տեսակէտով, որոնք միշտ իրենց թիրեաքիներն ունին, ո՛չ թէ թարմ ձուկի տեսակէտով, որ այնքան առատ է, այլ ազգային վարչական—մատակարարական տեսակէտներով, որ անհանդուրժելի վիճակ մը կը պարզեն վերջին տարիներս։

Չկայ թաղական, չկայ հոգաբարձու, չկայ վարժ, չկայ սաք, միմիայն երկու ոտքի վրայ կանգուն կը մնայ մի ամն Մինասիկ աղա, հնութեանց թանգարանի արժանի թիվ մը, որ միակ տէրն ու վարիչն է, միակ պատասխանատու մարդն է որ թաղին անտուկն ու մատակարարութիւնը իր ուզած կերպով կը կատարէ, կտրածը կտրած, կապածը կապած։ Եկեղեցին, բանկալը, փողոցը, չուկան, ամէն տեղ Մինաս աղա վեր, Մինաս աղա վար. ժամին դրամը, գանձանակին հասոյթը, բոլոր եկամուտները իր ձեռքն են, հարցնող, փնտռող չկայ։ Կալուածները իր վարչութեան տակ են, անոնցմէ ի՛նչ կ'առնէ, ի՛նչ կուտայ, գիտցող չկայ։ Ատենապետն ալ ինք է, գանձապետն ալ ինք է, ժամկոչն ալ ինք է, մատակարարն ալ, համարատուն ալ։ Այս պայմաններուն մէջ մեր Մինասիկ աղան, առաքինութեան եւ ուղղամտութեան տիպարն ալ ըլլայ, նորէն մա՛րդ է վերջապէս, հողեղէն արարած, որ իր տկար կողմերն ունի անշուշտ... կը գանձէ, կը գրպանէ, ո՞րքան է եկածը, ո՞րքան է ծախսածը, ինք ու իր խիղճը, եւ ի՛նչ խիղճ։ Իր նշանաբանն ու չըմեղանքն է յաճախ կրկնած սա խօսքը «պէն մէքթէպ եաթը-յօրում...»։ Իրաւ ալ դպրոց անունով շէնք մը կառուցեր է, առանց ո՛ր եւ է մէկուն բան մը հարցնելու, ինք իր գլխուն. եւ ի՛նչ դպրոց, կ'արժէ՛ տեսնել. պզտիկ սրահ մը դպրոցի համար, տակը երկու երեք սենեակներ, իբր խորհրդարան ծառայելու եւ ամէնէն տակն ալ մահաէն, մառան, խանութ, ինչ կ'ուզես ըսէ, մօտ 300 հատ ղեկորդ ոսկենարուն։ Տնտեսական Խորհուրդը կ'արժէ որ անգամ մը քննութիւն կատարէ, պարտաւորապէս օրհնութեան կոնդակ չէ որ պիտի առնէ սա պզտիկ գիւղին մեծ աղան։

Իսկ դպրոցի բոլոր հոգը թողուած է միակ պաշտօնէայի մը վրայ, որ— հակառակ վարչական մարմիններու չգոյութեան— կրցածը կ'ընէ եւ տարեկան հանդէսէն դատելով՝ չափէն աւելի բեռ մը կրելու ստիպուած է, ու թաղեցիներու անտարբերութիւնը հասաւելի կը չնչտուի։ Ինչո՞ւ երեսի վրայ ձգուի, ինչո՞ւ չհարցուի թէ ո՞վ է տէրն ու տիրականը այս գեղին, ո՞վ է պատասխանատուն այս անհաչխ ելեւմուտքին. խելք չհասնելի՛ք բան՝ իրա՛ւ որ....

Դ. Փ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԻՊԷՔԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Իփէքէն հասած վերջին տեղեկութիւններէ կը հասկցուի թէ կացութիւնը հետզհետէ ծանրանալու վրայ է։ Րուշվայի ժողովուրդը յարձակելով Մօյգովաշի վրայ, զայն եռ առած է։ Չգիտցուիր թէ ընդհարման հետեւանքը ինչ եղած է։ Լեռներէն չորս վաշտ զինուորները վար իջած եւ Ագօվայի ժողովուրդը յուզումի մատնուած է եւ սկսած է խանութները գոցել ու քաղաքին կեդրոնէն փախչիլ։ Անպարինայի ժողովուրդէն հինգ անձեր երբ իրենց ագարակը կ'երթային ինկան լարուած թակարդի մը մէջ եւ արձակուած գնդակներէն սպաննուեցաւ մէկ հոգի. երկու հոգի ալ վիրաւորուեցան։

ՔՈՉԱՆԱՅԻ ԴԷՊՔԸ

Սկիւպէն հասած հեռագրի մը համաձայն Քոչանայի մէջ պայթած ռումբային հետեւանքով մեռնողներու թիւն 46, իսկ վիրաւորուած են 180 հոգի։ Պայթումին հեղինակները տակաւին չեն ձերբակալուած։

ՍԿԻՒՊԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Սկիւպէն հասած հեռագրի մը համաձայն Իփէքի գայմագամ անուանուած Խայրէտտին պէյը, որ հանգստեան կոչուած զինուորական մըն է, հասած է իր պաշտօնատեղին եւ ձեռնարկած գործի։ Զինուած եւ անզէն Ալպանացիներ հետզհետէ Սկիւպ կը ժամանեն։ Առջի օր ալ Միթրովիցայէն 200 Ալպանացիներ գացած են հոն։

ԹՈՒՐՔԵՒԳԱՐԱՏԱՂԵԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ցեթինէէն երէկ գիշեր հասած հետեւեալ հեռագիրը.— Պաշտօնական յայտարարութիւն մը կ'ըսէ։— Ցեթինէի օսմ. դեսպանը յայտարարեց թէ Գարատաղի կառավարութեան՝ վերջին միջադէպի մասին տուած պատասխան—բացատրութիւնները գոհացուցիչ չեն։ Իմաց տրուած նաեւ Գարատաղի արտաքին գործերու նախարարութեան թէ այսօր կամ վաղը պիտի ձգէ Ցեթինէն, պահանջուած գոհացումը տրուած չըլլալով։

*** Գարատաղի Պոլսոյ գործակատարը երէկ այս մասին տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդականին հետ։ Երկուստեք գոյացած համաձայնութեան մը վրայ որոշուած է խառն յանձնաժողովի մը միջոցաւ քննել միջադէպին պատճառը։

ԱԼՊԱՆԱՑԻՆԵՐԸ ՍԿԻՒՊԻ ՎՐԱՅ ԿԸ ՔԱԼԵՆ

«Հավաս»ի գործակալութիւնը Սելանիկէն կը տեղեկանայ թէ Ալպանացի պետերը բանակցութիւնը խզած ըլլալով պետական քննիչ յանձնաժողովին հետ, Ալպանացիները սկսած են Սկիւպի վրայ քալել։ Սկիւպի հրամանատարը հրաժարական տուաւ, պարզապէս անոնց հետ չկռուելու համար։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Նախարարաց Խորհուրդը երէկ նիստ գումարեց եւ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.— Որոշուեցաւ պաշտօնապէս գեկուցանել թէ արգիլուած է կառավարական պաշտօնեաներուն մասնակցիլ քաղաքական գործերու եւ անդամակցիլ քաղաքական հիւսակցութեանց պատկանող քլիւպներուն եւ յանձնարարել անոնց միմիայն նուիրուիլ իրենց պաշտօնին։ Խորհրդակցութիւններ կատարուեցան պաշտօնեաներու անուանման եւ պաշտօնանկութեան խնդիրներուն շուրջ։ Կարդացուեցան Ափր. Տրիպոլսէն հասած հեռագիրները։ Խորհրդակցութիւններ կատարուեցան նաեւ Լիբանանի կառավարչական թեկնածուներու շուրջ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պատերազմական ատեանի կողմէ գիշերները ժամը 12 (Ա. Ե.)էն ետք ժողովուրդին երթեւեկութեան համար դրուած արգելքը պիտի վերնայ Րամազանի առաջին օրէն։

*** Բ. Դուռ. հասած հեռագիրներու համաձայն Ալպանիոյ մէկ քանի կողմերուն մէջ կացութիւնը քիչ մը բարւոքած է Երեսփ. Ժողովին լուծումին վրայ։ Ալպանացիք այժմ ապակեդրոնացում կը պահանջեն։

*** Առջի օր, Մէրմէրիսի առջեւ տեսնուած են թորփիլանաւ մը եւ զրահաւոր մը։ Ցիշեալ մարտանաւերը խուզարկութիւն մը կատարելէ յետոյ անհետացած են։

*** Լոնտոնի վաճառականներէն Լեւոն Զօրայեան էֆ.ի Դ. կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ։

*** «Թէրճէման» իր կատարած քննութեան վրայ կ'ըսէ թէ պատերազմ. ատեանի կողմէ հրատարակուած ազդարարագրին մէջ «հաւաքումներ չեն կրնար տեղի ունենալ» բացատրութիւնը կը վերաբերի հարսնիքներու, երեկոյթներու, «սիւննէթ»ի հանդէսներու եւն. եւ հետեւաբար, կ'աւելցնէ նոյն թերթը, այս կարգի պարագաներու համար նախապէս պէտք է կառավարութենէն արտօնութիւն առնել։

*** Պոլսոյ եւ Բերայի կողմը երէկ գիշեր ոստիկանութեան կողմէ ձերբակալուեցան 20ի չափ անձեր, որոնք անտեսելով Պատերազմ. ատեանի ազդարարութեան, ժամը 12էն ետքը փողոցը կը գտնուէին։

ԹԱՏՐՈՆ

Այս երեկ եւ գիշեր Իւսկիւտար Իճատիէի թատրոնին մէջ նախաձեռնութեամբ Պ. Վ. Քիւչիւքեանի եւ մասնակցութեամբ կատակերգակ Ազատ էֆ.ի խումբին պիտի ներկայացուի Սուլթան Մահմուտ Բ. եւ Գազազ Արթին, անուն թատերգութիւնը։ Ասկէ զատ տեղի պիտի ունենայ սինեմա։ Երգեր եւ տուէթթեր Մինիոն Վերժինի կողմէ։ Ցերեկոյթը կանանց, իսկ երեկոյթը այրերու՝ ժամը 9 ու կէսին։

ԱԶԴ. — Պատուաւոր երաշխաւորութիւն եւ բարւոք պաշտօնավարութեան վկայագրեր ունեցող անձ մը, որ գիտէ բացի հայերէնէ, Թուրքերէն եւ Ֆրանսերէն ընթերցանութիւն ու հմուտ է ամբողջ կառավարական պաշտօնատուններու գործառնութեանց, ո եւ է երկրորդական գործ կը փնտռէ վաճառատան մը, գրասենեակի մը, եւ կամ այլ հաստատութեան մը մէջ։ Դիմել Խմբագրութեան։

ԷՏՄՕ՛Ն ԼԱՑՈՒՍԸԹ

ԵՐԿԱԹԷ ԴԻՄԱԿՈՎ ՄԱՐԴԸ

Ո՞Վ ԷՐ ԱՒԵՏԻՔ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԿԱՐԾՈՒՈՂԸ

3

ԱՆՆԱ Տ'ՕԹՐԻՇԻ ԽՈՍՏՈՎԱՆԱՆՔԸ

— Ի՞նչ կ'ըսես, բանալին քո՞վդ է ։

—Այո՛, հագուստիս գրպանն է ...

—Այո, այո՛ իրաւունք ունիս, գոչեց Սէնեէօա Լուի, այդպէս ընենք, քանի որ մայրս տեսնելու համար պէտք է որ ծածկուիմ, ծպտիմ անիծեալի կամ գողի մը պէս ։

Քանի մը վայրկեան վերջը ամէնը մէկ դուրս ելան պանդոկէն եւ հետեւեցան այն երկայն ճամբուն մինչեւ գաղտնի դուռը զոր Ֆարիպօլ իրենց բացաւ խարխափելով եւ անմիջապէս վրանին գոցեց ,... Բայց յանկարծ գլխուն հարուած մը առլով գոչեց.

—Շուն՝ չանորդի, պառաւը կապելով խցարգել ընելը մոռցայ ... հիմա չատ ուշ է ... բայց ինչ որ է ... ։ մեզի կրնայ աղուոր խաղ մը խաղալ ։

Սէնեէօա Լուի արդէն իսկ սանդուխէն մագլցեր էր. ձեռքը սիրտին վրայ դրած բաբախումը զսպելու համար. կարծես թէ պիտի փրթէին. մութ սենեակէն քայլ մը ներս մտած էր. անոր չնչած օդով կը չրջապատուէր ու չնչառութեան սոյլերը համր ողբաձայներու պէս կուգային իրեն ։ Թագուհին ալ անոր ոտնաձայնը առած էր եւ անմիջապէս փութաց հարցնել.

—Դո՞ւն ես, ստնտու.

—Ո՛չ, տիկին, պատասխանեց սոյլի պէս թեթեւ ձայն մը ...

—Ուրեմն դուք ո՞վ էք ։

—Ան՝ զոր խնդրած էր Ձեր վեհափառութիւնը եւ որուն կը սպասէր, ըսաւ ձայնը ցաւագին արտայայտութեամբ ։

Աննա տ'Օթրիշ, որ ցնցում մը զգաց, որ ամբողջ էութիւնը սարսռացուց ... յաջողեցաւ գլուխը վեր վերցնել ... իր նըւաղած աչքերը, հազիւ կիսաբաց, չափէ դուրս խոշորցան, կարծես փայլ մը ստացած՝ կ'ուզէին ծածկել սենեակին անթափանց մթութիւնը ... Ցետոյ քուրջի պէս վար ինկաւ, յոգնասպառ ... խորունկ յառաչ մը արձակուեցաւ կուրծքէն հեծեծանքի պէս ։։ Բռնանային սեւ ուրուանկարը նշմարած էր ...

—Ա՛հ, դո՞ւք էք, ըսաւ նուաղուն ձայնով մը, մօտեցէ՛ք, պարոն երէց ։

Ցամր քայլերով, գլուխը հակած, ձեռքերը իրար միացուցած, կրօնաւորը անկողնին մօտեցաւ, եւ հոն ծունր չարժուամբ մը թողուց ինքզինքը ծունկի վրայ ։

—Ի՞նչ է այս, ըսաւ Թագուհին խոր յուզմունքով մը, այս զիրքին մէ՞ջն է որ զիս պիտի լսէք ։

—Այո՛, տիկի՛ն, պատասխանեց երէցը լրջութեամբ ։

Այս ձայնին հնչմունքէն Թագուհին նորէն սարսռաց, յետոյ վայրկեանի մը լռութենէն վերջ.

—Պարոն երէց, յարեց ան, ես արդէն խոստովանած եմ մեղքերս ... եւ Աստուծոյ անհուն ողորմութեանը կը սպասեմ... հիմա տաւելապէս ձեր քահանայական գաղտնապահութեան եւ պատուաւոր մարդու ձեր խղճին կոչում կ'ընեմ արտայայտելու համար յետին իղձ մը, Թագուհիին չնորհելու մասին մահամերձի մը ամենամեծ յանցանքին.. զերը զոր ձեզի կը վստահիմ նուիրական է եւ սուրբ.. սակայն գաղտնիքը ըսելէս առաջ սա խոչելութեան առջեւ պէտք է երդում ընէք ինծի, զայն առանց ընկրկելու եւ անվախօրէն կատարելու ...

— Կ'երդնում ըսաւ կրօնաւորը ձեռքը տարածելով։

— Պարո՛ն երէց, ըսաւ մահամերձը քանի մը անգամ կրկնելով, անչուշտ դուք ալ տեղեակ էք այն աղմուկին որ անցած օր որքան պալատին այնքան ալ երկրին մէջ ... կ'ըսեն թէ, Թագաւորին մահուընէն վերջը ես ամուսնացած եմ գաղտնապէս հանգուցեալ մը Մազարէն կարտինալին հետ ...։ Իրաւ է... բայց ինչ որ ամէնքը կ'անգիտանան, սա է որ, քանի մը տարի առաջ ալ ես իրեն զաւակ մը պարգեւած եմ...

— Ո՛հ, տիկին՛, տիկի՛ն, գոչեց Սէնեէօա Լուի, այս անսպասելի քողազերծումէն գողահար, եւ աչքերը չփոթած ետ ետ քաշուեցաւ... Տիկին, կ'աղաչեմ ձեզի, ինծի ատանկ բաներ մի' ըսէք, մի ըսէք... ինծի ...

—Զըսե՛մ... թէ ես ակար, յանցաւոր եղած եմ, թէ գործած եմ իմ ամուսնական խոստումներս ... սակայն, պարոն երէց, ասոնք ի՞նչ են այն միւս մեղքին քով որով վատօրէն զոհած եմ զաւակ մը այն սարսութեան, այն սաութեան, այն կեղծաւորութեան, որուն կ'ըսեն՝ Պետական պատչաճութիւն ...

Եւ ժպիտ մը սառեցուց ցաւագինօրէն հպանցեց իր մահամերձի չրթունքները ։

—Ա՛հ, սկսաւ, փորձութիւն մեղքին կ'առաջնորդէ ... Քանի մը ամիս վերջը երկինք ինծի ուրիշ էակ մը տուաւ... օրինական զաւակ մը, Լուի ԺԴ.էն ։ Եւ այն ատեն, այն ատեն, ինչ որ անցաւ դարձաւ ... հրէշային է ... բայց ես մոլորած էի, խենդ էի, կորսուա՛ծ էի ։ Առաջուընէ Մազարէնի կարտինալը վհուկներու միջոցաւ նախզգացուցած էր որ ես երկու զաւակ պիտի ծնէի ... երկուորեակներ ...

Եւ այս կանխատեսութիւնը տեղը տալու համար, այն պահուն իսկ երբ աչխարհք կուգար Ֆրանսայի ճշմարիտ գահաժառանգը, կարդինալը, բժիշկի բացակայութեան մէկ միջոցին, իմ քովս սահեցուց անկողնիս մէջ, իրմէ եղած զաւակը ... Այօրէնը այսպէս կիսեց Թագաւորին զաւկին անկողինը ։ (Շար.)

ՏՈՔԹ. Գ. ՍՈՒՐԵԱՆ

Բժիշկ Ֆրանս. Հիւանդանոցին եւ Նախկին Տնօրէն-Բժիշկ Ֆրանկախտի Հիւանդանոցին

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Ֆրանկախտի, արանց եւ կանանց ծննդամիզական եւ վիրաբուժական հիւանդութեանց.

ԱՌԱՋԻՆ ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՋՐԻ

Իր երկար փորձառութեան չնորհիւ կարող է կարճ ժամանակէն բուժել ամենահին ջերմամիզութիւնը (կութմիլիթէա) Ֆըրանկախտը, սերմնահոսութիւնը, տանական կարողութիւնը, ի հարկին ելեքտրաբուժութեամբ եւ Սէրօմի ներարկումով։

Նոյնպէս կանանց արգանդի հիւանդութիւնները, դաչտանի խանգարումները-հոսումները եւ արանց գծուարամիզութիւնը, բրօսթաթ եւ միզամանի հիւանդութիւնները եւ քարերը (աւազախտ) կը բուժէ իր նորահնար գործիքներու միջոցաւ, կատարելով անհրաժեշտ վիրաբուժական գործողութիւնները։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէսօրէ վերջ ժամ 1—6 (Ը. Ե.) Պաղչէ Գաբու Համիտիյէ-Սէպիլի դէմ Իւթիւճեան գերաբանի վերի յարկը իր մասնաւոր սրահին մէջ ։

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ածուխի Հանքածուխի Քօքի Փայտի եւ Պաթումի Քարիւղի

ՊԷՅԼԻԿՃԵՆ—ՏԷՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ եւ ԸՆԿ.

ԸՆՏԻՐ Պ ԱՔ, ՈՒՂՂՄԻՏ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԵՒ ԱՆԽԱԴԻ ԿՇԻՌ

Կը հրաւիրենք յարգօ հասարակութիւնը ձմեռուան դէմ զինուելու համար անգամ մը ոիժել մեր ներկայ մթերանոցները եւ փորձով հասկնալ վաճառատանս ուղղամտութիւնը եւ անմրցելի գիները։ Վաճառատունս համայնքին ծառայութիւն մը ընելու համար տարբեր սակ մը ունի խիստ զեղչել գինով, դպրոցներու, հիւանդանոցներու եւ հանրային ծառայութեամբ զբաղող հաստատութիւններու եւ մանաւանդ ձմեռ եղանակին վառելիքի սղութեան ժամանակ սակառապետ ընտանիքներու փոքրաքանակ գնումներ ընել տալով առանց ո և է զեղծումի ։ Բերա, Բիւյիւք Բարմաք Գաբու Թիւ 33 եւ Բիւյիւք Բարմաք Գաբու Թիւ 38, 44, 46 մթերանոցները մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում ։

ԱՐԴԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԵՕԹՆԱՄԵԱՅ ԻՍՏԱՅԻ

ԵՐԿՍԵՌ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՅ

Վարժարանիս երկրորդ տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ Սեպտեմբեր 1ին, ուսուցչական մարմինոյն վրայ կարեւոր յաւելումներով։ Մէկ տարուան ընթացքին մէջ հանրութենէն մեր գտած ջերմ ընդունելութեան եւ հետեւաբար վարժարանի չէնքին անբաւականութեան պատճառով՝ այս անգամ փոխադրուած ենք Նշան-Թաշի անգլիական վարժարանին կից նորակառոյց չէնքը, որ իր վրայ կը մրացնէ վարժարանի յատուկ բոլոր պայմանները. ընդարձակութեան հետ առատ լոյս եւ օդ, ուր ուսանողները ֆիզիքապէս պիտի կրնան զարգանալ ։

Վարժարանիս մէջ մեծ խնամքով կ'աւանդուին մասնաւորապէս Զափական եւ Բնական գիտութիւնները, եւ հայերէն, Թուրքերէն ու Ֆրանսերէն լեզուները, այնպէս որ մեր չրջանաւարտները սոյն երեք լեզուներով պիտի կրնան արտայայտուիլ ուսմանց բոլոր ճիւղերուն մէջ եւ չատ դիւրաւ պիտի մտնեն պետական Բարձրագոյն վարժարանները, եւրոպական համալսարանները ու յաջող կերպով մասնակցիլ այլ եւ այլ մրցումներու։

Մեր միակ նպատակն է գիտական ըսկզբունքներով օժտուած անհատներ հասցնել որովհետեւ անոր մէջ կը տեսնենք մարդկութեան յառաջդիմութիւնը։

Մանրամասնութեան համար դիմել Բանկալթի, Բօնտուրաճի պաչը աբարթմանը մինչեւ Օգոստոս 5, իսկ անկէ ետք նոր չէնքը, կէսօրէ վերջ ժամը 3—7 ։

Հիմնադիր-Տնօրէն

15—1 ԱԲՐԱՀԱՄ ՀԱՑՐԻԿԵԱՆ

ՆԻ՛Ք ԹԷ ՆԱԹ

❀

Թէ՛ Նիք եւ թէ՛ Նաթ։ Գնեցէ՛ք թէ Նիք Քարթէր եւ թէ՛ Նաթ Բինքերթօն, Օտեանի այս երկու թարգմանութիւնները, որովհետեւ աչխարհի ամէնէն հետաքըրքրական վէպերն են ատոնք։ Ամէն չաբթու մէկ հատոր, 2 զրչ.ի, ամէն օր մէկ պրակ՝ 10 փարայի։ Դիմել «Եփրատ» գործակալութիւն, Պապը Ալի, Թիւ 72։

ՏՈՔԹ. Գ. ԶԱՐԹՃԵԱՆ

Մասնագէտ քիթի, ականջի եւ կոկորդի հիւանդութեանց

(Փորտոյի Համալսարանէն, բժիշկ Շիշլի Միջազգային Հիւանդանոցին)

Այս անգամ փոխադրուած է Բերա, Մեծ Փողոց, յունական հիւպատոսարանի դէմ, Թիւ 75, ուր ըստ առաջնոյն կ'ընդունի իրեն դիմող հիւանդները, ամէն օր կէս օրէ վերջ, եւ կը դարմանէ զանոնք գիտական վերջին դրութեամբ։ Իսկ առաւօտները կը գտնուի Պոլսոյ Բժշկական Ընդհ. դարմանատունը, Սթամպուլ, Երզրում խան ։

ԻԼԱՆ

Իքրամիյէլի պիր բիյանգօ բուլունմըշ վերիլեճէկինտէն միւզթէտիր օլանլարըն չերաիթը մեյիլ տաիրէսինտէ թեքլիֆլերինի մերքէզը ումումիյէ կէօնտէրմէլէրի իլան օլունըր ։

1. Իզթիրաարը մալի չեհատէթնամէսի.
2. Շիրքէթ վէ եա միւէսսէսէսինին ումումիլը վէ եա օսմանլը գավանինի դահիլինտէ իճրաայը օլմասը.
3. Բիյանգօ մուամէլէթինին վուգուֆ վէ մալումաթտար օլմասը.
4. Միւսաէթէ թէզքիրէսի թարիհը իլանտան իթիբարէն իքի այ դըր. 7—

ԱՐԱ՛ՆՑ ՀԱՄԱՐ ՄԻԱՅՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՄԸ

ԱՆՈՐ ՈՐ ԿՈՐՍՆՑՈՒՑԱԾ Է ԻՐ ՖԻԶԻՔԱԿԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՆՈՆՑ ՀԱՄԱՐ ՈՐՈՆՔ ԿԸ ՏԱՌԱՊԻՆ ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԵՆԷ, ես պատրաստած եմ դեղ մը, որ կը բերէ ուրախութիւն եւ յոյս ։ Ես ունիմ հրաչալի դարման մը անոնց համար որոնց ջ ի ղ ե ր ը բոլորովին ք ա յ ք ա յ ո ւ ա ծ են դէչ ունակութիւններու հետեւանքով կամ աննպաստ պարագաներու ազդեցութեան տակ ։ Որպէս «ԱՄՐԻԹԱ» դարմանին հնարիչը՝ ես պարտք կը սեպեմ հնարաւորութիւն տալ ամէն մէկ անկարող եւ ջղային մարդոց փորձել զայն բ ո լ ո ր ո վ ի ն ձ ր ի ա բ ա ր, եւ երջանկութիւն անոնց որոնք լռելեայն կը տառապին ։

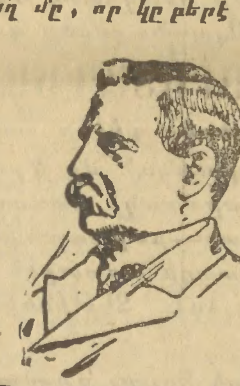

Իմ դարմանս բ ա ր ի ք մ ը ն է ա մ է ն ո ւ ն, որովհետեւ ան կը վերականգնէ առողջութիւնը եւ ոյժը, բայց մանաւանդ պիտանի է հոն՝ ուր պէտք կայ զօրացնելու սեռական գործարանները, դարմանելով ամբողջ ջղային սիսթէմը. Ան կ'իրարկուի մեծ յաջողութեամբ հոն ուր անկարողութիւնը երեւան եկած է իբրեւ հետեւանք ոգելից ըմպելիներու, ծխախոտի չարաչար գործածութեան, թղթախաղի, սեռական չափազանցութիւններու, ինչպէս նաեւ այնպիսի ծածուկ եւ դէչ սովորութիւններու որոնք վնաս կը պատճառեն սեռական կարողութեանը ։ Սեռական եւ ջղային սիսթէմի վրայ վնասակար ազդեցութիւն գործող դէչ սովորութիւններու թուին կը պատկանի նաեւ թանձր թէյի կամ սուրճի չարաչար գործածութիւնը, մնացի պակասութիւնը, եւայլն ։ Անոնցմէ չատերուն, որոնք թէեւ այժմ կանոնաւոր կեանք կը վարեն, բայց լռելեայն կը տառապին պատանեկութեան սխալներէ, իմ դարմանս չուտով կուտայ այն երջանկութիւնը, որուն կը ձգտին անոնք բուռն կերպով ։

«ԱՄՐԻԹԱ»ն պիտանի է ամէն տարիքի մարդոց համար ։

«ԱՄՐԻԹԱ»ն աղբիւրն է պարգեւման ։

ԿԸ ՂՐԿՈՒԻ ՁՐԻԱԲԱՐ

Ան ուժ կուտայ սեռական գործարաններուն, նոր կենսականութեան մը համար ։ Այն անհաճոյ նչանները, որոնք երեւան կուգան անկարողութեան հետեւանքով, բոլորովին կ'անհետանան, չի մնար այլեւս ծանրութիւն մը գլխուն մէջ, անհանգիստ քուն, տաուգութիւն կը ներչնչէ ։ Ով որ յուսահատութեան մէջ ինկած է, կրնայ գրել ինձ, կատարելապէս վստահ ըլլալով թէ ես պիտի ղրկեմ իրեն այն դարմանը որ նորէն ույժ եւ կարողութիւն պիտի պարգեւէն իրեն ։ Այդ դարմանին գործածութեան չնորհիւ դուք ձեզ 10էն 30 տարի աւելի երիտասարդացած պիտի զգաք ։ Ով որ իրեն դիմէ կրնայ վստահ ըլլալ թէ լիովին մը քօրէքթ վերաբերումի մը պիտի հանդիպի իմ կողմէս ։ Պէտք է միայն նամակ մը գրել, ներփակելով երեք հատ մէյմէկ դահեկաննոց նամակադրոշմ (փուլ) թղթատարի ծախքերու համար ։ Ես կը ղրկեմ փորձի համար «ԱՄՐԻԹԱ», խնամքով փաթթուած, այնպէս որ ոչ ոք կրնայ իմանալ թէ ինչ է ձեր ստացածը ։ Ինձ ուղարկուած բոլոր նամակներուն գաղտնապահութիւնը կ'ապահովեմ ։

Մի՛ յետաձգէք եւ արհամարհանքով մի՛ վերաբերիք դէպի իմ առաջարկս, այլ փութացէք օգտուիլ պատեհ առիթէն, դարմանուելու համար ։

Քարթէր կ'ըսէ. «Այլեւս մի՛ տառապիք, գրեցէ՛ք ինծի, եւ կը ստանաք այն՝ ինչ որ կը փնտռէիք»։ Հասցէ՝

ԿՈՐԱՑԻՕ ՔԱՐԹԷՐ. Հաստատուած. Թիւ 5. Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալի փաշա խան 4, Կ. Պոլիս ։

ԱՌԱՋԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՁՐԻ

ԱՐՄԵՆԱԿ ՇԱՀՈՒԿ

Պոլսոյ փառատաբանական ժողովի անդամ

Կ'ընդունի Հուգուգի, Թիճարէթի, Ճէզայի, Ճինայէթի, Շէրիի եւ Ադմինիստրատիւ ամէն տեսակ դատեր, զոր կը վարէ կատարեալ ձեռնհասութեամբ, գաղտնապահութեամբ եւ արդարութեամբ։ Կը խմբագրէ պայմանագրութիւններ եւ պաշտօնական գրութիւններ ։ Գաւառներէ երկուած նամակներով թէմյիզի որոշումներ կը հաղորդէ անմիջապէս, կանխիկ կէս ոսկի վարձքի փոխարէն ։ Մասնաւոր գաւառներն ալ կ'այցելէ դատական խնդիրներու համար մասնաւոր հրաւէրով ։

Հասցէ Կ. Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Սթանպօլ խան, Թիւ 13 ։

ՏՕՔԹԷՕՐ Հ. ԻՆԿԻԼԻԶԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Ծննդամիզական եւ վեներական հիւանդութեանց

Գիտական ամենավերջին մէթոտներով կը դարմանէ հին եւ նոր ջերմամիզութիւնը, գծուարամիզութիւնը, սերմնահոսութիւնը, նոյնպէս միզամանի, երիկամունքի եւ Բրօսթաթի հիւանդութիւնները ։ Իսկ ֆրանկախտի ամէն տեսակները կարճ ժամանակի մէջ հիմնովին կը բուժէ ։ Հիւանդ կ'ընդունի, բացի կիրակիէ, ամէն օր Պահչէ Գաբու, Պօղաչաճըեան, Սթանպօլ խան, Թիւ 8, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ ։

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐԵՐԸ ՁՐԻ

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱԲՍԻՒԼԷՐԻ

Մէճրայի պէվլի էմրազընը թէտավի իչին գուլլանըլան տաֆի խօ թէհֆֆին թէրքիպ լէրին էն թէսիրլի վէ էն ազըա գապիլի թէմսիլ տիր։

Մահզէնի Ֆիւրուխթը՝

Բարիզտէ Լագրուա էճզախանէսի, 31, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.

Կ'ՈՒԶԷ՞Ք ՁԵՐ ՖԻԶԻՔԱԿԱՆ ԿՈՐՈՎԸ

ԲՆԱԿԱՆ ԿԵՐՊՈՎ ԽՆԱՄԵԼ

Ահա՛ ձեզի միակ միջոց մը որ է ԲԻԲԹՕԿԼՕՊԻՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԸ, արտօնեալ հանրային Առողջապահական Խորհուրդէն, բաղկացած է Էմօկլօպին կլիսէռօ Ֆօսֆաթ դը Շօ, Բէքթօն եւ Քօլաի ընկուզէ։ Բաղադրութիւն մը որ երկար ժամանակէ ի վեր ալ փորձուած եւ հաստատուած է թէ՛ տեղական թէ եւրոպական բժշկական կլինիքներով։ Տարակոյս չկայ թէ մարդուս ֆիզիքական կազմութիւնը զօրացնող գըլխաւոր պէտքը արեան մկաններուն, ջիղերուն եւ ոսկորի բնականօրէն տրուած սնունդով է որ մարմինը կ'աճի ու կը զօրանայ, որով սիրտը իր պարտականութիւնը կանոնաւորապէս կը կատարէ ընդհանուր կազմին սնուցման եւ առողջութեան վրայ բարելաւ ազդեցութիւն ընելով ։

Ասիկա անով յատկանչական է որ արեան մէջ գտնուած «էմօկլօպին»ի ու մկաններու մէջ գտնուող Փէփթօնի եւ նաեւ ոսկորներուն գոյութեան մէջ եղած կլիսէռօ Ֆօսֆաթ դը չօի պակասները բնականօրէն կը կանոնաւորէ, նաեւ քօլայի ընկոյզը սրտին կարող ու արեան չրջանին կենդանութիւն կուտայ ։ Մէկ խօսքով, անիկա սնուցիչ եւ վերանորոգիչ տարրերէ կը բաղկանայ եւ մարմինը կը սնուցանէ ու կ'ուժովցնէ բնականօրէն ։

ԲԻԲԹՕԿԼՕՊԻՆԸ մասնաւորաբար յանձնարարելի է անարիւնութեան, գունատութեան, ոսկրաթեքութեան, ջղային տկարութեանց զանազան սեռերուն, ընդհանուր տկարութեանց, խոյլի, չարաչխաուութեան դէմ (սեւումինամ) եւ բազմաթիւ սուր հիւանդութիւններուն ապաքինման չրջանին մէջ իր ընձեռած օգուտները անվիճելի է ։ Վերջապէս անարիւնութենէ յառաջ եկած ամէն տկարութեանց առաջին եւ բնական դարմանն է եւ մեծ ծառայութիւն կը մատուցանէ ։ Ցղութեան չրջանին մէջ սաղմին ոսկորներուն եւ մարմնոյն կազմութեան համար մօրը կորսնցուցած գոյութիւնները կը վերակազմէ երիտասարդ աղջիկներու եւ պատանիներու աճումի չրջանին մէջ կազդուրիչ յատկութիւններ ունի, նաեւ անարիւնութեան պատճառաւ կիներու եւ երիտասարդ աղջիկներու դաշտանի խանգարումը կը կանոնաւորէ եւ առաջին չիչին փորձովը իր ազդեցութիւնը կը զգացնէ ։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է Ս. Սարգիսեան դեղարան Աճամղալիզ (Վօսֆոր), նաեւ բոլոր դեղի մթերանոցներուն եւ դեղարաններուն մէջ կը գտնուի ։

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՑԻ ՄԷԿ ԱՆԳԱՄԷՆ ԲՈՒԺՈՒՄ

ՏՔԹ. Ց. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

Բրոֆէսօռ Էրլիխի վերջին անգամ գըտած 606 Սալվարսան դեղերով կատարելապէս կը բուժէ հին եւ նոր գաղղիական ախտերը, միմիայն մէկ ներարկումով. Նաեւ կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ջերմամիզութեան, միզամանի եւ երիկամունքի եւ բրօսթաթ հիւանդութիւնները, ինչպէս նաեւ սեռական անկարողութիւնն բոլորովին նոր մէթոտներով։ Իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի ամէն օր իր գործատեղին, Սիրքէճի, Քրամէրի ճամբուն վրայ Ֆէզայա լուսանկարչատան առաջին յարկը։ Ամէն տեսակ գործողութիւններ մէզանցքի եւ արգանդի հիւանդութիւններու եւ մասնաւոր խնամք։

ԱՌԱՋԻՆ ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՋՐԻ

ՏՈՔԹ. ՊԷՔԷԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏ ԲԱՐԻԶԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Մասնագէտ ծննդամիզական գործարաններու, գաղտնի հիւանդութեանց եւ մանկաբարձութեանց

Տասն եւ հինգ տարի չարունակ Բսյրիզ Նէքքէա-Պաքա, Սէն-Լուի եւ Լարի-Պուազիէռի հիւանդանոցներու մէջ գործելով իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած է այխարահռչակ բռոֆէսէօռ Ալպառան, Կիւիօն, Բօծծի Հալոբօ եւ Հարթմանի առաջնորդութեամբ։

Միքռօսքօբիք լուրջ քննութենէ մը վերջ նորագոյն մէթոտով չատ կարճ ժամանակի մը մէջ եւ արմատապէս կը դարմանէ հին եւ նոր ջերմամիզութիւնը, կուտմիլիթէօը, միզարգելութիւնը, միզամանի, երիկամունքի եւ արգանդի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները։

Միզամանի եւ երիկամունքի քարերը եւ աւազը կ'անհետացնէ մեծ դիւրութեամբ եւ ՍԻՍԹՕՍՔՕՊԻ եւ ԼԻԹՕԹՐՈՒՍԻԻ միջոցաւ ։

Բիչ օրէն կը կորսնցնէ միզանցքի նեղութիւնը, միզարգելութիւնը եւ արգամիզութիւնը (ԷԼԵՔԹՐՕԼԻԶ ԼԻՆԷՕ-ՍԻՐՈՒՔԻՒԼԷՐՈՎ) մասնաւոր դեղերով եւ ի պահանջել հարկին, ելեքտրականութեամբ կը բուժէ ամէնէն յուսահատ անկարողութիւնը եւ կը կատարէ ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ. ի մի բան, չնորհիւ իր նորահնար գործիքներու հաւաքածոյին, կը յաջողի դարմանել ամէնէն յուսահատ եւ ամէնէն դժուարին հիւանդութիւնները։

Գալով հին եւ նոր գաղիական ախտին, կրնայ արմատապէս բուժել 606ի ներարկումով որ անձամբ ուսումնասիրած է Ֆրանքֆորթի, Պեռլինի, Վիեննայի եւ Բարիզի լապօռաթուարներուն մէջ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր իր բնակարանը առաւօտեան ժամը 9էն 4. Բերա, Զաքմաք փողոց Թիւ 4-5, Թաչճեան ապարթըման. բացի հինգչաբթի կէս օրէ վերջ եւ կիրակի։

ՏՈՔԹ, ԹԱՇՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՐՏԱՔԻՆ, ԾՆՆԴԱՄԻԶԱԿԱՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ԱԽՏԵՐՈՒ

Նախկին Օգնական ուսուցիչ Օսմ. Բժշկ Համալսարանի

Գիտական ամենավերջին մէթոտներով կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ամէն տեսակ մորթային, ծննդամիզական եւ կանանց ախտերը, ջերմամիզութիւն երիկամներու, միզամանի եւ այլ հիւանդութիւները, ելեկտրաբուժութեամբ՝ սերմնահոսութիւնը, անկարողութիւնը, երաշափորձութիւնը. — (606)ի ՍԱԼՎԱՐՍԱՆԻ ՆԵՐԱՐԿՈՒՄՆԵՐՈՎ ԵՒ ԱՅԼ ՄԻՋՈՑՆԵՐՈՎ ՖՐԱՆԿԱԽՏԻ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ. Մէզիքոտեան, խուխի, քիմիական եւ մանրէաբանական քննութիւն ։ Դարմանատունն է Պոլսոյ, Փաւթաճընէրին դէմ Սիւնէմեան դեղարան ամէն օր, կէս օրէն վերջ եւ հինգչաբթի Գում Գաբու, Լ. Գեսարեան դեղարանը ։

ԱՆՓԱՏՆԵՐԸ ՋՐԻ

ՁՐԻ ԴԱՍ

ՖՐՆՍԷՐԷՆ ԲՈՒԹԻՔ

ԹՂԹԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԳՄՆՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթը 2 դաս, ամիսը 2 մէճիտ

Դիմել Ս.-Դուլեանեանին

Թիւ 18, Սէթեան խան, Մօլա Թալի

(Սուլթան Համամ)

ՏՈՔԹ. Ք. ՃԷՃԱՎԷՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Ծննդամիզական եւ մորթային հիւանդութեանց

Պետական եւ Ազգային Հիւանդանոցներու մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով, կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ հին եւ նոր ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, ջերմամիզութիւնը, երիկամունքի (պէօրէք), միզափամփուշտի բրօսթաթի բորբոքումներ, դէչ դարմանումէ յառաջ եկած ամարձիքներու ուռեցքներ, անկարողութիւն, ամլութիւն, բրօսթաթի վերաբերեալ բորբոքումներու համար «վիտի» նորահնար գործիքով մասամ, արգանդի եւ ձուարաններու տկարութիւններ։

Գաղղիական ախտի համար սովորական դարմանումները հետ Էռլիխի Սալվարսանի երակային ներարկումները մասնաւոր խնամքով կը կատարէ դիւրամատչելի գնով։

Բացի Վասէռմանէն, իր դարմանումին տակ գտնուած հիւանդներուն թարախի, մէզի, խուխի, մանրէաբանական քննութիւնները առանց վճարումի։ Կիրակիէ զատ ամէն օր կը գտնուի Պոլիս, Ենի Փօսթախանէ ճամբէսի, Թիւ 4 Հայկ Այլանճէրտի դեղարանը ։ Երկուշաբթի օրերը ձրի ։

ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԻՍՏԱՅԻ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՅ

Բագրատունի Իստայի վարժարանի 15րդ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 3 երկուշաբթի, եւ դասերը կը սկսին նոյն օր ։

Բագրատունի վարժարանի նպատակն է ուսուցանել վաճառականութիւն, լեզու եւ բարձրագոյն ուսմունք ու գիտութիւն ։

Բագրատունի վարժարանի ուսանողները Պետական Իստտիներու կատարելապէս հաւասար իրաւունքները կը վայելեն ։ Մեր աչակերտները զերծ են զինուորագրութենէ, հանգիստ ու ապահով կըրնան կատարելագործել իրենց ուսումը, եւ մեր չրջանաւարտները առանց քննութեան կ'ընդունուին Պետական Բարձր. վարժարանները, ինչպէս նաեւ Եւրոպական Համալսարանները ։

Բագրատունի վարժարանի գիշերօթիկներուն թոշակը կարգին համեմատ որոշուած է նոր ծրագրին մէջ ։ (Տարեկան մինչեւ 12 լիրայով գիշերօթիկ կ'ընդունուի)։ Սոյն ծրագիրը ձրի կը ղրկուի փափաքողաց ուր որոշապէս կ'երեւի թէ ի՛նչ դիւրութիւններ տրուած են պարզապէս գաւառացիներուն ծգտակար ըլլալու տրամադրութեամբ ։

Գիշերօթիկ աչակերտները պէտք է փութան այժմէն արձանագրուիլ, վասն զի գիշերօթիկներուն թիւը սահմանափակ է ։

Բանակցութեան համար դիմել կամ գըրել, ամէն օր, մինչեւ կէս օր, Բագրատունի Իստտի վարժարան, Բանկալթի ։ Կ. Պոլիս ։

Հիմնադիր-Տնօրէն

ՅԱԿՈԲ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

Մասնաճիւղ Ղալաթիոյ. — Քարաճար խան ։

Պոլսոյ գործակալութիւն. — Դաթըրճըօղլու բասամին դիմաց Աչիր էֆ. Քիւթիւբհանէ փողոց ։

Պոլսոյ գործակալութիւնը, Ղալաթիոյ